శ్రీ రామకృష్ణ కథామృతము

నేడే కొనండి ! (ప్రథమ భాగము) పదేపదే చదవండి !

శ్రీ "మ.—" చే వంగభాషలో విరచితమైన మూలగ్రంథమునుండి అనూదితము. నవభారత నిర్మాతయగు శ్రీ వివేకానందస్వామికి శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస గురుదేవుడు. ఆ పరమహంసదేవుని దివ్య వచనామృతమును శ్రీ "మ.—" ఆనంద తన్మయతతో తాను వినినది వినినట్లుగ ఐదు భాగములుగ గ్రంథస్థ మొనర్చెను. అందు ప్రథమ భాగమిది.

ఆ అవతారమూర్తియొక్క వచనములు ఈ పుటలయందు మనస్సును పూర్తిగ ఆకట్టుకొనునట్లుగ అనువదింపబడినవి. వీనిలో పరిష్కరింపబడని తత్త్వవిషయిక సమస్యలేదు, తొలగింపబడని ఆధ్యాత్మిక సంశయము లేదు. వివరింపబడని ఆత్మవికాసక విషయములేదు. ఆసక్తికరము. ఆధ్యాత్మికులకు ఒక వరప్రసాదము.

వెల: సాదా: రూ. 8—00

పుటలు: 240 + VIII ప్రథమ ముద్రణము కాలికో: రూ. 12—00

* * *

శ్రీ రామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర

రచయిత: శ్రీ చిరంతానందస్వామి

వంగభాషలోని మూలప్రమాణ గ్రంథముల ననుసరించి రచింపబడినది. ఇందు శ్రీరామకృష్ణుని జీవితాంశములు మృదుమధురమగు తేటతెనుగున సమగ్రముగ వివరింపబడినవి ఢిల్లీ సాహిత్య అకాడెమీ వారిచే ఉత్తమోత్తమ గ్రంథముగ నిర్ణయింపబడినవి.

శ్రీ రామకృష్ణజీవిత చరిత్ర ఆద్యంతము ఆత్మవైభవమే. దివ్యవైభవమే. ఇదియొక దెస కావ్యము. ఇంకొక దెస చరిత్రము వెరసి తత్త్వ సంహిత. లేక దివ్య కావ్యము. ఈ శ్రీరామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర శారదాకంఠము ఓంకారఘంట ! రోమాంచములపంట.

—శ్రీ వేలూరి శివరామశాస్త్రి

...విమర్శక చక్రవర్తి...కీ. శే. శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి శ్లాఘామోదములనందిన మీ పూర్వ గ్రంథముల నిది రచనావైదగ్ధ్యమున...మించియున్నది. విషయౌదాత్త్యము రచనౌదాత్త్యముగా పరిణమించుట స్వాభావికమే కదా సిద్ధహస్తుల చేతులతో !

—శ్రీ కందుకూరి మల్లికార్జునం

It is bound to communicate to the reader the beauty and power of Sri Ramakrishnas' life.

—**Sri S. Radhakrishnan**

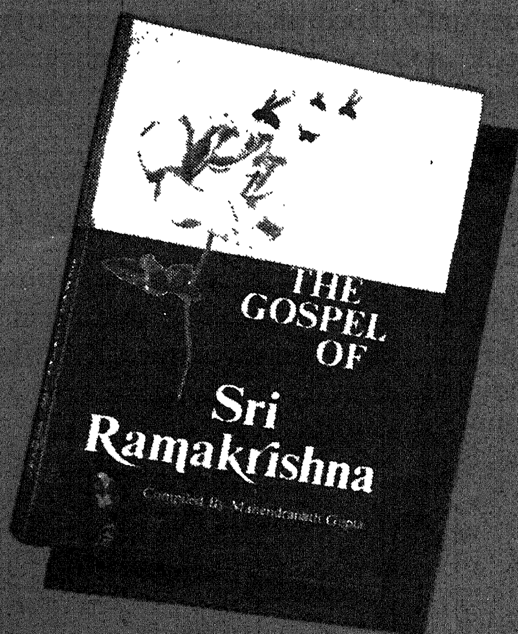
Classic...authentic...It will be a very valuable addition to the Telugu literature.

—**The Hindu**

పుటలు: 478 + XXX వెల: రూ. 10—00

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, **శ్రీ రామకృష్ణ మఠము,** మైలాపూరు, మద్రాసు—600 004

You are invited to listen to Sri Ramakrishna

M's own Condensed English Version of the Gospel of Sri Ramakrishna

It is a fact that you will never be able to hear the Master (Sri Ramakrishna) in person now. Yet, here is a chance to listen to what he has to tell mankind.

Mahendranath Gupta, one of Sri Ramakrishna's disciples, known popularly as 'M' took note of many of his conversations in Bengali, and these have been translated into English under the name of the

Gospel of Sri Ramakrishna

by Swami Nikhilananda.

Before this complete translation came out, M (Mahendranath Gupta) had written and published, not as a translation but as an independent writing, in his own English, a condensed volume of the Gospel. As this has been out of circulation after the complete

translation came out, we propose to revive it as the *condensed edition of the Gospel.* In M's own English, it has got its own unmatched charm.

The Ramakrishna Math is a world-wide movement organised by Swami Vivekananda with its headquarters at Belur Math, Howrah, West Bengal, whose motto is 'renunciation and service', as lived and taught by Sri Ramakrishna and Swami Vivekananda.

Sri Ramakrishna Math, Madras, is a branch of this world-wide spiritual. cultural, educational and philanthropic organisation. One of the important activities of the Math is the publication of books in English, Telugu, Tamil and Sanskrit on the eternal, spiritual and philosophical heritage of India on a non-commercial and non-profit basis.

Among the publications of this Math. there is this great book referred to above— M's *condensed English version of the Gospel.*

We are anxious to bring out a subsidised edition of this, which could be priced low so as to be within the purchasing capacity of even the low income group.

The whole scheme, to be successfully carried out, will require several thousand copies to be printed, and may cost about a lakh of rupees.

Thanking you,

Swami Tapasyananda

President

Sri Ramakrishna Math
Mylapore, Madras-600 004
India

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము 34 1977 - అక్టోబరు : పింగళ - ఆశ్వయుజము సంచిక 10

విషయసూచిక

చందాదారులకు మనవి

* సెప్టెంబర్ (పింగళ-భాద్రపదము)నుండి చందాదారులకు క్రొత్త నంబర్లు ఇచ్చియున్నాము. ప్రభ కవరుమీద ఈ మార్పును గుర్తించవలసినదిగా మీకు మనవి చేయుచున్నాము.

* ఉత్తరములందు, M. O. కూపనులందును, మీ చిరునామాను, చందా నంబరును స్పష్టముగా వ్రాయవలసినదిగా వేడుకొనుచున్నాము.

* మీ చిరునామా మారినపుడు దయచేసి మాకు తెలుపవలసినదిగా మిమ్ములను అర్థించుచున్నాము.

* సాధారణముగ ఇంగ్లీషునెల చివరివారములో రామకృష్ణప్రభ వెలువడుచుండును గనుక మఱుసటినెల నాలుగు ఐదు తేదులలోపల మీకు ప్రభ అందకపోయినచో మాకు తెలియజేయవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

రచయితలకు మనవి:

Religion, Philosophy, Psychology, Ethics, Culture, Arts, Education, Practical Vedanta, Vedanta & Science: అను

అంశములమీద ప్రచురణకు అనువైన వ్యాసములు మాకు అందినచో సంతోషముగా స్వీకరించి ప్రచురించగలము.

ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత ప్రాప్యవరాన్నిబోధత.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము 34	1977 – అక్టోబరు : : పింగళ – ఆశ్వయుజము	సంచిక 10

ప్రార్థన

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః
స్థిరైరంగై స్తుష్టువాగ్ంస స్తనూభిర్వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః
స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః
స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు.

పూజనీయులైన ఓ దేవతలారా! మేము శ్రోత్రములద్వారా మంగళకరములైన వాక్కులనే విందుముగాక.

నేత్రములద్వారా మంగళకరములైన దృశ్యములనే చూచుదుముగాక.

బలము ఆరోగ్యముగల దేహములతో మా ఆయుష్కాలమంతయు మిమ్ములను స్తుతించుచు మీకు ప్రీతిని కలిగించుచు జీవించుదుముగాక.

వేద ఇతిహాస పురాణస్మృతులచే కీర్తింపబడిన ఇంద్రుడు మాకు క్షేమమును కలిగించునుగాక.

సకలమును ఎఱిగిన సూర్యనారాయణుడు మాకు క్షేమమును కలిగించునుగాక.

విఘ్నములను ధ్వంసముచేయు గరుత్మంతుడు మాకు క్షేమమును కలిగించునుగాక.

బుద్ధికి అధిష్ఠానదేవతయైన బృహస్పతి మాకు క్షేమమును కలిగించునుగాక.

వి వే కా నం ద వా ణి

క్రమక్రమముగా మనసునకు బలమును చేకూర్పవలెను. ఒక్క ఆదర్శపురుషుని తయారు చేసితిమేని, లక్ష ఉపన్యాసములు ఫలించినట్లు. మనసును, మాటను, కలిపి నిత్యజీవితమున ప్రవర్తింపవలెను. "ఆలోచనాగారమున చౌర్యము జరుగనీయరాదు" అను శ్రీరామకృష్ణ ప్రవచనమునకు అర్థము ఇదియే.

కార్యసీమలన్నిటియందును మనము ఆచరణయోగ్య మార్గములనే త్రొక్కవలెను. దేశమంతయు సిద్ధాంత సూత్రములతో నిండి వినాశదశకు వచ్చినది. సరియైన శ్రీరామకృష్ణ శిష్యుడు ప్రతివాడును ఆస్తికధర్మములను కార్యరూపమున ప్రదర్శించును. మానవులును, సంఘమును పలుకు నిరర్థక ప్రలాపములను ఏమాత్రము లెక్కసేయక, నిష్ఠాభక్తులతో కొనసాగించుచుండును. తులసీదాసుని ఈ ద్విపదను నీ వెప్పుడును వినలేదా? "హాతీ చలే బాజార్ మే కుత్తా భూంకే హజార్ । సాధూంకో దుర్భార్ నహీం జబ్ నిందే సంసార్ ॥"

అంగడి వీథివెంట నడచు ఏనుగును చూచి వేయి కుక్కలు మొఱుగును. అట్లే సాధువును చూచి లోకులు అపవాదము లాడుదురు. కాని అతడు వారిని ద్వేషింపడు.

నడుచుకొనవలసిన మార్గ మిది. ఎవరు ఏమి అనుచున్నను, సరకుసేయరాదు. వారి దూషణ భూషణములను లక్ష్యపెట్టువాడు ఈ జీవితమున మహాకార్యమును దేనిని సాధింపజాలడు.

"నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యః"— బలహీనులకు ఈ ఆత్మ లభ్యము కాదు. మన శ్శరీరములందు బలములేనిచో ఆత్మసాక్షాత్కారసిద్ధి అసంభవము. ఉత్తమ పుష్టికరాహారమును భుజించి శరీరపటుత్వమును ఆర్జించుకొనుట నీ మొదటి పని—అప్పుడుగాని మనస్సునకు దార్ఢ్యము లభింపదు. శరీరపు సూక్ష్మభాగమే మనస్సు. మనోవాక్కులందు నీవు మంచి శక్తిని నిలుపుకోవలెను. "నేను అల్పుడను" అని ఇట్లు నీచతను మనస్సులో ఆవర్తించుకొనుచుండువాడు క్షుద్రత్వమును, అధోగమనమును ఆర్జించుకొనును. కావుననే శాస్త్రములు ఇట్లు చెప్పుచున్నవి:

"ముక్తాభిమానీ ముక్తో హి బద్ధో బద్ధాభిమాన్యపి । కింవదన్తీతి సత్యేయం యా మతిః సా గతిర్భవేత్ ॥" ముక్తుడ ననుకొనువాడు ముక్తుడే యగును: బద్ధుడ ననుకొనువాడు బద్ధుడే యగును. మతి యెట్టిదో, గతియు అట్టిదే యగును అను లోకోక్తి సత్యమైనది.

సర్వదా తాను విముక్తుడనని ఎవడు జాగరూకుడై యుండునో అట్టివాడు ముక్తిని పొందును. బంధితుడ నని భావించుకొనుచుండువాడు జన్మజన్మాంతరములు ఆదశయందే గడపును. ఇది యథార్థము. పారమార్థిక విషయములందును, ఐహిక విషయములందును ఇది సత్యము.

జీవితమున ఎల్లప్పుడును ధైర్యము సడలి, నిరుత్సాహులై, యుండువారు ఎట్టి కార్యమును సాధింపజాలరు. వారు ఏడ్చుచు, మొత్తుకొనుచునే జన్మజన్మాంతరములు గడపుదురు. "వీరభోగ్యావసుంధరా" (ఈ భూమిని అనుభవించునది వీరుడే) అను మాట అమోఘసత్యము. ఎప్పుడును వీరుడవై యుండుము. "అభీః" అని సర్వదా పలుకుము. "భయపడవలదు" అని యెల్లరకును చెప్పుచుండుము.

భయము మరణము, భయము పాపము, భయము నరకము, భయము అధర్మము,

భయము దుష్ప్రవర్తనము. లోకమునగల అసద్భావము లన్నియు, మిథ్యాభావము లన్నియు, ఈ భయపిశాచములోనుండి ఉత్పన్నమైనవే.

ఈభయమే సూర్యుని, వాయువును, మృత్యువును తమ తమ స్థానములందు నిలిపి, తమ తమ కర్తవ్యకర్మములు నిర్వహించుచుండునట్లును, తన ఆజ్ఞను మీఱి యేదియు తప్పించుకొని పోకుండునట్లును, చేయుచున్నది. కావుననే శ్రుతి యిట్లు చెప్పుచున్నది :

"భయాదస్యాగ్నిస్తపతి భయాత్తపతి సూర్యః । భయాదిన్ద్రశ్చ వాయుశ్చ మృత్యుర్ధావతి పఞ్చమః ॥" అతని భయమువలననే అగ్ని దహించును; అతని భయమువలననే సూర్యుడు ప్రకాశించును; అతని భయమువలననే ఇంద్ర వాయువులు తమ కృత్యములను నిర్వహింతురు; మృత్యుదేవుడుకూడ భూమిపై విహార మొనర్చుచుండును.

ఇంద్ర చంద్ర వాయు వరుణాదులగు వేల్పులు భయ విరహితత్వమును సాధించుకొందురేని, వారు బ్రహ్మముతో ఐక్యమందుదురు; ఈ సృష్టి రూపమగు అధ్యాస అదృశ్యమగును. కావుననే నేను "అభీః", "అభీః" అని బోధించుట.

మూడు సంవత్సరములు పరిశ్రమించి వ్యాస భగవానుడు మహాభారత రచనమును పూర్తి చేసినాడు. ఆ తరువాత దాని తాత్పర్యమును సంగ్రహముగా నాలుగు శ్లోకములలో శుకునకు ఇట్లు బోధించినాడు.

మాతా పితృ సహస్రాణి పుత్రదారశతాని చ
సంసారేష్వనుభూతాని యాంతి యాస్యంతి చాపరే

వేనవేలు తండ్రులు తల్లులు భార్యలు పిల్లలతో జీవిత నాటకములు ఎన్నియో ఆడియైనది జీవుడు-ఈ సంసారరంగముమీద. ఇంకను ఎన్నియో ఆడవలసియున్నవి.

హర్షస్థాన సహస్రాణి భయస్థాన శతాని చ
దివసే దివసే మూఢమావిశంతి న పండితం.

హర్షమును కలిగించే అల్పకారణములు ఒక వెయ్యి, భయమును కలిగించే అల్పకారణములు ఒక వెయ్యి ప్రతిదినము మూఢునకు ఎదురగుచునే యుండును.

ఊర్ధ్వబాహుర్విరౌమ్యేష న కశ్చిచ్ఛృణోతి మే
ధర్మాదర్థశ్చ కామశ్చ స కిమర్థం న సేవ్యతే

ధర్మమువలన మోక్షమేగాక అర్థకామములుకూడ సిద్ధించును. మఱి ఎందుకు దానిని అచరించరు? - అని నేను రెండు బాహువులను పైకెత్తి ఉద్ఘోషించుచున్నాను. ఎవ్వరును నా మాట వినడములేదు.

న జాతు కామాన్న భయాన్న లోభాత్
ధర్మం త్యజేజ్జీవితస్యాపి హేతోః
నిత్యోధర్మః సుఖదుఃఖే త్వనిత్యే
జీవో నిత్యో హేతురస్య త్వనిత్యః.

సుఖదుఃఖములు అనిత్యములు. ధర్మము నిత్యము. కాబట్టి కామమువలనగాని, భయము వలనగాని, లోభమువలనగాని, జీవనము కొఱకుగాని ధర్మమును ఏమాత్రము ఎప్పుడును త్యజింపకూడదు.

(హృదయమును ఆవరించిఉన్న అజ్ఞానపొరలను ఒక్కొక్కటిగా వదలించుకొనుటకు ధర్మాచరణయే ఉపాయము. ఎన్నెన్ని పొరలు వదలిపోవునో అంతకు అంత జ్ఞానము, శక్తి, ఆనందము అభివ్యక్తమగుచుండును. అన్నిపొరలు వదలించుకొనగలిగితే మిగిలేది స్వస్వరూపమైన సత్యం జ్ఞానం అనంతం ఆనందం బ్రహ్మయే.)

ద్వా సుపర్ణా

శరీరమును ఉపనిషత్తులు ఒకచోట రథముగాను, మఱొకచోట పురముగాను మఱొక చోట వృక్షముగాను రూపకల్పన చేసినవి.

ఇప్పుడు వృక్షరూపకల్పనను విచారించెదము. వృక్షమునకు శరీరమునకు కొన్ని పోలికలను చెప్పుటకు వీలున్నది. వృక్షము రేపటి వఱకు ఉండునను నిశ్చయములేదు. ఏ క్షణములోనైనను ఎవరిచేనైనను గొడ్డలిచే ఛేదింపబడవచ్చును. అట్లే ఈ శరీరమున్ను రేపటి వఱకు ఉండునను నిశ్చయములేదు. ఏ క్షణములోనైనను మృత్యువుచే ఛేదింపబడవచ్చును.

కఠోపనిషత్తులోని 'ఊర్ధ్వమూలోఽవాక్శాఖ ఏషోఽశ్వత్థః సనాతనః' అను మంత్రమునకు ఆచార్య శంకరులు అత్యద్భుతమైన భాష్యమును వ్రాయుచు ఈ విధముగా చెప్పియున్నారు. 'శరీరమనే వృక్షమునకు బీజము అవ్యక్తము. జ్ఞానక్రియాశక్తి ద్వయాత్మకమైన హిరణ్యగర్భుడు అంకురము. లింగ (సూక్ష్మ) శరీరము బోదె. శబ్దస్పర్శరూపరసగంధమయములైన విషయములు చిగురుటాకులు. శ్రుతి స్మృతి న్యాయ విద్యోపదేశములు ఆకులు. క్రియలు పుష్పములు. సుఖదుఃఖ లక్షణములైన కర్మఫలములే ఫలములు.'

బృహదారణ్యకములో వృక్షమునకు శరీరమునకు మఱొకవిధమైన పోలిక చెప్పబడినది. 'ఫలపుష్ప సమన్వితమైన వృక్షము ఎట్లో అట్లే పురుషుని శరీరము. వృక్షమునకు ఆకులు ఉన్నట్లు శరీరమునకు రోమములున్నవి. బెరడు ఉన్నట్లు చర్మము ఉన్నది. రసము (Sap) ఉన్నట్లు రక్తము ఉన్నది. శకలములు ఉన్నట్లు మాంసములున్నవి. నార ఉన్నట్లు నరములు ఉన్నవి. కాష్ఠములున్నట్లు ఎముకలున్నవి. మజ్జ ఉన్నట్లు మజ్జ ఉన్నది.'

ముండకోపనిషత్తులోని రెండు ప్రసిద్ధ మంత్రములను మనము ఇప్పుడు పరిశీలించెదము.

ద్వా సుపర్ణా సయుజా సఖాయా
సమానం వృక్షం పరిషస్వజాతే
తయోరన్యః పిప్పలం స్వాద్వత్తి
అనశ్నన్నన్యో అభిచాకశీతి.

ఒకే జాతికి చెందిన జంటపక్షులు రెండు శరీరమనే వృక్షమును అంటిపట్టుకొని ఉన్నవి. ఆ జంటపక్షులలోని ఒక పక్షి ఫలములను ఆస్వాదించుచున్నది. మఱొక పక్షి అట్లు ఆస్వాదించక ఊరక చూచుచున్నది.

నియమ్య నియామకులైన జీవేశ్వరులు శరీరమునందున్నారు. సుఖదుఃఖ లక్షణములైన కర్మఫలములను అనుభవించుచు జీవుడు శరీరమునందున్నాడు. భోక్తయగు జీవుని భోజ్యమగు ప్రకృతిని కేవలము తన సాన్నిధ్యమాత్రముచేత నియమించుచు నిత్య శుద్ధ బుద్ధముక్త స్వభావుడు సర్వజ్ఞుడు సర్వశక్తిమంతుడు సర్వవ్యాపి సర్వసాక్షియైన ఈశ్వరుడున్ను శరీరమునందున్నాడు.

సమానే వృక్షే పురుషో నిమగ్నో
అనీశయా శోచతి ముహ్యమానః
జుష్టం యదా పశ్యత్యన్యమీశ
మస్య మహిమానమితి వీతశోకః

జీవుడు శరీరములో మునిగిఉన్నాడు. దౌర్బల్యమువలన కలిగిన మోహముచే దీనముగా శోకించుచున్నాడు. జ్ఞానభక్తియోగ మార్గములచే అనేక ప్రకారములుగా సేవింపబడిన ఈశ్వరుని, ఈశ్వరుని మహిమను జీవుడు

ఎప్పుడు తెలిసికొనునో అప్పుడే శోకమునుండి విముక్తుడగును.

భారముచే నీటమునిగిన సొరకాయవలె జీవుడు అవిద్యాకామకర్మరాగాదుల అతిభారముచే సంసారజలములందు మునిగి ఉన్నాడు. అనగా దేహాత్మభావమును నిశ్చయముగా పొంది 'నేను ఇతని కుమారుడను; అతని మనుమడను; కృశించిపోయితిని; స్థూలుడనైతిని; గుణవంతుడను; గుణహీనుడను; సుఖుడను; దుఃఖుడను'—అని భావించుకొనుచున్నాడు. పుట్టుచు చచ్చుచు, సంబంధి బాంధవులతో కలియుచున్నాడు విడిపోవుచున్నాడు.

'నేనెందుకు పనికిరానివాడను; నా కొడుకు చెప్పినమాట వినక చెడిపోవుచున్నాడు; నా భార్య చనిపోయినది. అయ్యో! ఇక నా జీవితము ఎందుకు?'— ఈవిధమైన దీన భావముతో శోకించుచున్నాడు.

ప్రేత తిర్యక్ మనుష్యాదియోనులందు అనవరతము జన్మభావమును పొందుచు సంసారమునందు పరిభ్రమించుచున్నాడు. అదృష్టవశమున ఒకానొక మనుష్యజన్మలో పరమ కారుణికుడైన ఒక ఆచార్యుని అనుగ్రహమును పొంది ఆయన చూపిన యోగమార్గమును అవలంబించి అహింస సత్య బ్రహ్మచర్య సర్వత్యాగ శమ దమాది సంపన్నుడై ఏకాగ్ర చిత్తముతో ఈశ్వరుని ధ్యానించి దర్శించుచున్నాడు.

దర్శించి 'నేను ఈ శరీరము కన్నను విలక్షణుడను, అసంసారిని, ఆకలిదప్పులు శోకమోహములు జరామరణములు మొదలగు మృత్యుధర్మములు లేనివాడను, సర్వభూతములందు సమముగా వెలయుచున్న ఆత్మస్వరూపుడను. చిత్రవిచిత్రమైన ఈ సమస్త జగత్తు నా మహిమయే నా విభూతియే'—అను అపరోక్షానుభూతిని పొందుచున్నాడు. శోకసాగరమును తరించి కృతకృత్యుడగుచున్నాడు.

వేదములందు ఒకచోట ఇట్లు చెప్పబడుచున్నది: బాధ్వుడను బ్రహ్మజ్ఞానిని భాష్కలి అనునాతడు సమీపించి 'హే భగవాన్! నాకు బ్రహ్మజ్ఞానమును బోధింపుడు' అని వేడుకొనినాడు. బాధ్వుడు మౌనముగా ఉండినాడు. భాష్కలి రెండవతూరి మూడవతూరికూడ అదేవిధముగా ప్రార్థియపడినాడు. అప్పుడు బాధ్వుడు ఇట్లు పలికినాడు. 'ఇంతసేపు నేను నీకు బోధించుచునే ఉంటిని. కాని నీవు అర్థము చేసికొనలేదు. మౌనమే బ్రహ్మ' (ఉపశాంతోఽయమాత్మా)

—శంకరాచార్యుల బ్రహ్మసూత్ర భాష్యము: 3.2.17.

పురుషులు పలికినా స్త్రీలు పలికినా బాలురు పలికినా స్త్రీ పురుషాది భేదాన్ని పాటించక వారువారు పలికిన వాక్యాల్లో మంచి ఉన్నదా లేదా అని విమర్శించి మంచి ఉంటే ఆ వాక్యాలను ఆమోదించేది. మంచి లేకపోతే ఆవాక్యాలను త్రోసిపుచ్చేది.

—భారవి.

మానవోత్కృష్టతకై విద్య

స్వామి అనన్యానంద

విద్య—లక్ష్యం :

మానవులను శీలవంతులైన వ్యక్తులుగా తయారుచేయుటయే విద్యాప్రయోజనం. అంటే స్వప్రయత్నంతో, ఆత్మనిగ్రహంతో బుద్ధికీ, హృదయానికీ సంబంధించిన గుణాలను పొందటం. సత్యవ్రతం, సన్మార్గ ప్రవర్తన, వ్యక్తి జీవితంలో స్వచ్ఛత, ఆత్మవిశ్వాసం, సర్వజీవుల యెడ దయ ప్రేమ మానవ మాధవసేవ, మొదలగు ఉన్నతాదర్శాలను అసలైన విద్యకు లక్ష్యప్రాయంగా మానవాళిముందుంచాయి, భారతదర్శన శాస్త్రాలకు స్రోతస్సులైన మన ఉపనిషత్తులు.

మనకాలంలో ఉపనిషత్తులపై సజీవ వ్యాఖ్యానమని మన మనుకుంటున్న శ్రీరామకృష్ణ యిలా అన్నారు! "యాతో దిన్ బాంచి, తాతో దిన్ సిఖి" – నేనెంతకాలం బ్రతికి వుంటానో అంతకాలమూ నేర్చుకుంటూనే వుంటాను అని. చదువు అనేది జీవితకాలమంతా సాగేది. పాఠశాల, కళాశాల విద్యలతో అంతమయ్యేది కాదిది. ఈ జీవిత పాఠశాలలో అనుభవానికి మించిన గురువు లేడు. మనం కలిసే ప్రతివ్యక్తీ, మనం ఎదుర్కొనే ప్రతి సంఘటనా మనకోపాఠం నేర్పుతుంది; అయితే మనం జాగరూకతతో, గ్రహణ శీలతలో జీవితంలో ఎదుర్కొనే ప్రభావాల గమనించ గలగాలి. మనం జీవితంలో ప్రతి క్షణం మంచిచెడులకు లోనవుతుంటాము. మంచీ, చెడూ రెండూ మనకు పాఠాలను నేర్పుతాయి – మంచిని అనుసరించాలనీ, చెడు నుండి దూరంగా తొలగాలనీ తెలుసుకుంటాము. చెడుకు ఎరైన వ్యక్తి క్రూరుడవుతాడు – సమాజానికి శాపంగా పరిణమిస్తాడు. మంచిని అలవరచుకొన్న వ్యక్తి మహానుభావుడవుతాడు.

విద్యయే చరమ తరుణోపాయం :

స్వామి వివేకానంద అంటూవుండేవారు – విద్య అనే గారడీమాట సాధించలేని సమస్యలేవీ లేవు అని. ఆయన ఇలా చెప్పి ఎనభై సంవత్సరాలయింది. ఆయన ఉద్దేశంలో విద్య అంటే – ప్రతి పురుషుడిలో స్త్రీలో అంతర్నిహితంగా దాగివున్న పరిపూర్ణత్వపు పునరావిష్కరణమే.

మూఢనమ్మకాలనుండి, వింతైన మతాభిప్రాయాలనుండి విడివడ్డ స్వచ్ఛమైన ఆధ్యాత్మిక జీవితమే, సర్వవిద్యలకూ, సంస్కృ మూలకందమని స్వామి గాఢంగా నమ్మారు. అందువల్ల "విద్య మానవునిలో నిక్షిప్తమైవున్న పరిపూర్ణతయొక్క పునరావిష్కరణమే" అన్న ఆయన నిర్వచనానికీ "మతం మానవునిలో నిక్షిప్తమైవున్న దైవత్వపు పునరావిష్కరణమే" అన్న నిర్వచనానికీ పెద్ద భేదమేమీ లేదు. "పరిపూర్ణత" అనే మాటయొక్క అర్థం "దైవత్వం" అయితే, విద్యకూ, మతానికీ మధ్య భేదమేముంది? మానవుడి సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక పరిణామదశలోని ఓమజిలీలో, అతడు తనలో అతర్నిహితమైన ధార్మిక విలువల ఉచ్ఛదశకు చేరుకొంటాడు. ఆ పైన ప్రక్కవారితో తనకున్న సంబంధ బాంధవ్యాల్లో ఉత్కృష్టంగా ప్రవర్తిస్తాడు. ఇదే పరిపూర్ణత సాధించటమంటే. ప్రపంచంలో మనకు తెల్సిన ఋషులూ, మహాత్ములూ అలాంటివారే – వారిలో విద్య మతం అనేవి రెండు భిన్నరూపాల్లో వుండవు – ఏకత్వాన్ని

సాధించివుంటాయి. ఇదే అసలైన విద్యకూ, మతానికీ గల ఆదర్శం.

మానవుణ్ణిగా రూపొందించే, శీలనిర్మాణం చేయగలిగే విద్య :

"మన పిల్లలకు – ప్రపంచంలో ప్రతిచోటా పిల్లలందరికీ – మానవులుగా రూపొందింపజేసే, శీలనిర్మాణం చేయకలిగే విద్య బోధింపబడాలి" అన్నారు స్వామి వివేకానంద. స్వామి వివేకానంద మాటల్లో చెప్పాలంటే – "విద్య అనేది నీ బుఱ్ఱలో ప్రవేశపెట్టబడే సమాచార మొత్తం కాదు, ఆపైన సరిగ్గా జీర్ణంకాక జీవితమంతా అలజడిపెట్టే సమాచార సమీకరణంకాదు. మనకు కావలసింది – జీవితనిర్మాణం చేసే, మానవుణ్ణిగా రూపుదిద్దే, శీలవంతుడుగా తయారు చేయకలిగే ఆదర్శాల మేలు కలయిక...పుస్తకాలబట్టీ పెట్టే చదువువల్ల ప్రయోజనంలేదు. శీలం రూపుదిద్దేటటువంటిదీ, మానసికబలం వృద్ధి పొందింపజేసేదీ, మేదస్సును విస్తృతంజేసేదీ, (ఒక వ్యక్తిని) తన కాళ్ళమీద తనను నిలబెట్ట గలిగేదీ అయిన విద్య మనకు కావాలి. మనకు కావాల్సింది – వేదాంతంతో జోడించిన పాశ్చాత్యవిజ్ఞానం, మనలను ముందులకు నడిపే బ్రహ్మచర్యం, ఆపైన శ్రద్ధ, ఆత్మవిశ్వాసం."

ప్రపంచంలో ఎన్నో దేశాలు తిరిగి చూసి, పాఠశాలల్లో బోధింపబడే మామూలు చదువు వల్లకూడ సమకూడే మంచిఫలితాలను గమనించిన స్వామి ఆక్రోశంతో ప్రవచించారు: "విద్య, విద్య, విద్య ఒక్కటే (తరుణోపాయం)! ఐరోపా ఖండంలో ఎన్నోపట్నాల్లో దర్శించి, అక్కడి బీదప్రజలుకూడ పొందే సౌకర్యాలు, విద్య గమనించినప్పుడు నాకు మనదేశంలో బీదప్రజల పరిస్థితి కళ్ళకు కట్టినట్లయింది. నా నేత్రాలు బాష్పపూరితాలయేవి. యీ భేదం ఎందువల్ల? విద్యే కారణం – అని నాకు సమాధానం లభించింది."

ఇప్పుడు దేశానికి కావల్సిందేమిటి

విద్యే సమాధానం – సందేహంలేదు. మనం వ్యక్తిగతంగా, సామాజికంగా లేక జాతీయంగా పడే సర్వబాధలకూ తరుణోపాయం అదే. భావిభారత పౌరులవబోతున్న మన పిల్లలకు సరైన చదువు చెప్పాల్సిన అవసరం ఎంతో వుంది. వారే జాతినాయకత్వపు భారం వహించబోతున్నది. వాళ్ళని మన మెలా రూపు దిద్దుకోబోతున్నాం! ఇప్పుడు దేశంమొత్తంమీద మన విద్యాసంస్థల్లో సమాచారాన్నందించే విద్యే కాని, మనిషినిగా తీర్చిదిద్దే విద్య లభించటంలేదు. మన విశ్వవిద్యాలయాలు ప్రతి సంవత్సరం విజ్ఞానకళారంగాలలో ఎంతోమంది పట్టభద్రులను అధికమోతాదులో ఉత్పత్తి చేస్తున్నాయి. అయితే కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలనుండి చదువు పూర్తిచేసుకుని వచ్చేవారిలో, తమ తమ విషయాల్లో పాండిత్యంతోపాటు, శీలవృద్ధికి పాటుపడినవారు చాల అరుదుగా కన్పిస్తారు. ఇప్పుడు మన దేశానికి కావాల్సింది – దేశ వ్యవహారాలను తీర్చిదిద్దేందుకు శీలవంతులైన స్త్రీ పురుషులు. వ్యక్తిప్రతిష్ఠ, కర్మప్రతిష్ఠ (Dignity of labour) ల మేలుకలయికే యిప్పుడు కావాల్సింది.

భారతదేశం ముందుకు నడుస్తోంది. వ్యావసాయికంగా, పారిశ్రామికంగా, వైజ్ఞానికంగా అభివృద్ధి గాంచుతోంది. సైంటిస్టులు, ఇంజనీర్లు, టెక్నీషియన్ల సంఖ్యలో, ప్రపంచంలో తనే మూడవదిగా గర్వంగా చెప్పుకొనేస్థితిలో వుంది. వందలకోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులను ఇప్పటికే మొదలెట్టింది

అయితే యింత ఖరీదయిన ప్రాజెక్టుల నిర్మించే, నడిపే వ్యక్తులు శీలవంతులు కాకపోయినట్లయితే, వాటిమీద ఖర్చుపెట్టేడబ్బు అనూహ్యామైన అక్రమ పద్ధతిలో మాయమగును. ధనపు ఆకర్షణ తట్టుకొని నిలబడటం చాలకష్టం. దేశ సేవకె తనకుతాను అర్పించుకొని, స్వార్థ త్యాగం అనే గొప్ప ఆదర్శంతో ప్రభావితమైన శీలవంతుడైన వ్యక్తి మాత్రమే యీ ఆకర్షణకు తట్టుకొని నిలబడగలడు.

విద్యా లక్ష్యం, ఉద్దేశ్యం :

విద్యయొక్క ప్రయోజనం, లక్ష్యంఏమిటి? అన్నప్రశ్నకు స్వామి వివేకానంద జవాబిస్తారు. ''అన్నిచదువులకూ, శిక్షణలకూ లక్ష్యం మానవుణ్ణి రూపు దిద్దుటకు అయివుండాలి. అన్ని శిక్షణల ప్రయోజనం, లక్ష్యం మానవుణ్ణి పెరిగేటట్లుగాచేయటమే. ఏ శిక్షణవల్ల మానసికశక్తులు బహిర్గతమవుతాయో, వ్యక్తీకరింపబడుతాయో, ఫలిస్తాయో అదే విద్య.'' మన నవ యువకులు, యువతులు యిలాంటి శిక్షణ, విద్య పొందినప్పుడు వాళ్లు పెద్దపెద్ద అధికారాలను కలిగిన స్థానాల నాక్రమించినా, మనం అంతా వాళ్ళచేతుల్లోపెట్టి నిశ్చింతగా వుండగలం. ఎందువల్లనంటే జాతీయ ప్రాముఖ్యత కలిగిన పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి పెద్ద పెద్ద మొత్తాలనుసైతం సంపూర్ణ విశ్వాసంతో వారి కప్పగించవచ్చు. వారు అంత తేలిగ్గా ధనలోభానికి వశ్యులుకారు. వారు మానసిక శక్తుల నదుపులో వుంచుకున్న వ్యక్తులవటం వల్ల చెడునడతల కెరగారు.

ఇలాంటి శీలనిర్మాణం చేసే విద్యపొందిన వ్యక్తి ప్రకృతిచేతిలో ఆటబొమ్మకాడు. విజ్ఞానం, సాంకేతిక శాస్త్రాలసహాయంతో భౌతిక శక్తుల స్వామ్యత్వం వహించి బాహ్యప్రకృతినీ; ఆత్మసంస్కారంతో, ఆధ్యాత్మిక వికాసంతో అంతర ప్రకృతినీ అదుపులో వుంచుకొంటాడు. దీన్నే ''పూర్ణవిద్య'' అన్నారు స్వామి వివేకానంద.

బ్రహ్మచర్యము - ప్రాథమికావసరము :

ఈ ఆత్మసంస్కారానికీ, ఆధ్యాత్మిక వికాసానికీ అనివార్యమైన మూలభూత విషయమొకటుంది - అదే మనో నిశ్చలత్వం, అసలు జీవితంలో ప్రతిచోటా, మానవుడు పనిచేసే అన్నిరంగాల్లో యీ మనోనిశ్చలత్వం, చాల ఆవసరం. ఒకవ్యక్తి పొందే విద్య, సంస్కృతి వికాసాలలో యీ విషయం దృష్ట్వా వివేకనంద స్వామి యిలా అంటారు: ''నా ఉద్దేశ్యంలో విద్యలయొక్క సారం మనోనిశ్చలత్వం పొందటమేకాని విషయ సమీకరణంకాదు. నేను మళ్ళీ చదవాల్సివస్తే, విషయ సమీకరణం చేయను. మనస్సుని ఒక విషయంపై కేంద్రీకరింపగలిగే యీ శక్తినీ, అసంగత్వాన్నీ అలవరచుకుంటాను. అప్పుడా సంపూర్ణ పరికరంతో మనోబలంతో విషయ సమీకరణ చేస్తాను.''

ఈ మనోనిశ్చలత్వాన్ని సాధించటానికి బ్రహ్మచర్యం, పవిత్రత ప్రాథమికావసరాలు. పూర్ణబ్రహ్మచర్యం గొప్ప మానసిక శక్తుల ప్రభవింపజేస్తుంది. పవిత్రమైన మనస్సులో గొప్పశక్తి, అంతులేని మనోబలం నిబడితమై వున్నాయి. బ్రహ్మచర్యం పాటించే వ్యక్తికి అతనిచుట్టూవుండే వ్యక్తుల నదుపుచేసే గొప్ప శక్తి లభిస్తుంది. అన్నికులాల్లో ఆధ్యాత్మికోపాసకులైనపురుషులు, స్త్రీలు బ్రహ్మచర్యాన్నీ, స్వచ్ఛజీవితాన్నీ గడిపారు. అది వాళ్ళకు ఊహించ శక్యంగాని మానసికశక్తి నిచ్చింది. ఈ అమూల్యమైన గుణం (బ్రహ్మచర్యం,

పవిత్రత అనే యీ రెండు గుణాలూ) ప్రపంచం మొత్తంమీద ముఖ్యంగా యువతలో లోపించటం చాల బాధాకరమైన విషయం. ఇప్పుడు యువకుల్లో కన్పించే అకతవక ప్రవర్తనా, జరిగే చెడుసంఘటనలకూ కారణం యిదే. బ్రహ్మచర్యం, పవిత్రత మృగ్యమవటం – దానిఫలితంగా యువతీయువకుల్లో మనోనిశ్చలత లోపించటం వాళ్లు అపమార్గాలు త్రొక్కటమూ జరుగుతున్నది. ఇది ఏ ఒక్క సమాజానికీ పరిమితమైనదికాదు – విశ్వవ్యాప్తంగా జరుగుతున్న విషయం. ఫలితం ప్రపంచంలో ఎక్కడ చూసినా యువతలో లక్ష్య రహితత్వం, దారితప్పినతనం కన్పిస్తున్నాయి

శ్రద్ధాసిద్ధాంతము :

శ్రద్ధ లేక ఆత్మవిశ్వాసం ఏ రకమైన అభివృద్ధికైన, అది లౌకికమైనప్పటికీ, పార లౌకికమైనప్పటికీ, చాల అవసరం. స్వామి వివేకానంద మన యువకులకు యీ ఆత్మశ్రద్ధ గురించి అలసిపోనంతగా ఎప్పుడూ చెప్తూండేవారు. ఆయన మాటల్లో చెప్పాలంటే – "మనకు కావల్సిందేమిటంటే – శ్రద్ధ. ఒక మనిషికీ, ఇంకో మనిషికీ గల అంతరం, శ్రద్ధతో వచ్చిన అంతరమేగాని మరేదీకాదు...ఈ శ్రద్ధ నీలోనూ ప్రవేశించాలి. పాశ్చాత్యదేశాల్లో ఎలాంటి భౌతికమైన అభివృద్ధి సమకూడినా ఈ శ్రద్ధవల్లే సమకూడింది – కారణం తమ కండరాల శక్తిలో వారికి నమ్మకం వున్నది; అయితే మీకు ఆత్మలో విశ్వాసంవుంటే, ఇది యింకా ఎంతగా పని చేస్తుందో చూడండి."

స్వామి యింకా యిలా అంటారు. "శ్రద్ధా సిద్ధాంతాన్ని, నిజమైన ఆత్మవిశ్వాసాన్ని గురించి బోధించటమే నా జీవితధ్యేయం. మరోసారి చెప్పనివ్వండి నన్ను – నమ్మకం అనేది మానవతకు లభించిన శక్తివంతమైన వరాల్లో ఒకటి. మొదట నీలో నీవు విశ్వాసాన్ని కలిగించుకో. ఒకడు ఒక చిన్న నీటి బుడగయినా, మరోడు పర్వతంలా వుత్తుంగ తరంగమయినా, యీ నీటిబుడగకూ, తరంగానికీ వెనకవున్నది అనంత జలరాసి అని తెలుసుకో. యీ అనంత జలరాసే నీకూ నాకూ మూలభూతమైంది. అందువల్ల సోదరులారా! మీ పిల్లలకు జీవితాన్ని రక్షించేటటువంటి యీ గొప్ప సిద్ధాంతాన్ని నేర్పండి."

ఆయన చెప్తూండేవారు – భగవంతుడిలో విశ్వాసంలేనివాణ్ణి నాస్తికుడని పూర్వకాలపు మతం చెప్పేది. కాని నవీనకాలపు మతం, ఆత్మ విశ్వాసంలేని వ్యక్తిని నాస్తికుడంటున్నదీ అని. వీటితో శారీకబలం, భయరహితమైన మనస్సు సమకూడుతాయి.

అలా వుండండి అలా తయారుచేయండి :

మనోనిశ్చలత, పవిత్రజీవితం, ఆత్మవిశ్వాసం, శారీరకబలం, భయరహితమైన మనస్సుగల వ్యక్తియొక్క శక్తి అజేయం. అలాంటివ్యక్తి జీవితంలో ఎలాంటి కష్టనష్టాలకు తలవొగ్గడు. సమాజంలో అతడు లెక్కింపదగిన శక్తివంతులైన వ్యక్తుల్లో ఒకడుగా వుంటాడు. యీ శక్తి దాచబడదు. గుర్తింపలేక ముందుకు సాగనూ సాగదు. యీ శక్తిని సాధించినవ్యక్తి తాను నివసించే సమాజాన్ని ప్రభావితం చేస్తాడు. మంచి వ్యక్తులుగా వారిని రూపుదిద్ద ప్రయత్నిస్తాడు. ఇదుగో యిలాంటి జాగరూకులైన, సత్పథగాములైన వ్యక్తుల నుద్దేశించే స్వామి వివేకానంద మరపురాని ఆ మాటలన్నారు "అలా వుండండి – అలా తయారుచేయండి" (Be and Make) అని.

మాతృదేవిచరణసన్నిధి

ఆంగ్ల గ్రంథము:
ఎట్ ది హోలీమదర్స్ ఫీట్

అనువాదము:
పి. గణపతిశాస్త్రి

నేను: అయితే ఆ సమయంలో మధుర బాబు అక్కడ లేరన్నమాట!

అమ్మ: లేదు! ఆయన అంతకుమునుపు ఏడెనిమిది నెలలక్రితమే మరణించారు. ఆయన కనక జీవించిఉంటే నేను, నహబత్ ఇరుకు గదిలో ఉండవలసిన అవస్థ పట్టి ఉండేదా! ఆయన నాకొక భవంతి ఏర్పాటుచేసి ఉండే వారు. అయినా నేను నహబత్‌కి వెళ్ళాలన్న నా అభిలాష వెల్లడించాను. అయితే, ఠాకూరు దానికి అంగీకరించక, "అక్కడ నీ వైద్యానికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. ఇక్కడే ఉండి పో!" అన్నారు. అందుచేత నేను అదే గదిలో ఉండిపోయాను. నాతో వచ్చిన ఒకామె నా ప్రక్కనే మేనువాల్చింది. హృదయ్ మాకోసం అటుకులు కొన్ని తీసుకువచ్చి ఇచ్చాడు. మిగిలినవారు అంతకుమునుపే తమ సాయంకాలం భోజనాలు ముగించుకున్నారు.

"ఆ మరునాడు డాక్టరు వచ్చాడు. నాకు బాగా నింపాదిగాఉన్న కొన్నాళ్ళ తరవాత నహబత్ కిందగదికి వెళ్ళిపోయాను. అంతకు మునుపే ఇటుకలతో కట్టిన ఇల్లు విడిచిపెట్టి అక్కడికి వచ్చారు మా అత్తగారు. ఆ ఇటుకల ఇంటిలో ఆమెకొక గది ఇచ్చారు. కాని అక్షయుడు అక్కడ మరణించినందువల్ల ఆమె ఆ ఇల్లు విడిచిపెడుతూ ఇలాగన్నారు.

'మళ్ళీ నే నక్కడికి వెళ్ళను. ఇక్కడే ఉండిపోతాను. ఇది గంగానదికి ఎదురుగా ఉంది. ఇంక నేనా ఇటుకల ఇంటిలో ఉండను.'

"నెలా పదిహేను రోజులపాటు మేమంతా దక్షిణేశ్వరంలో ఉన్నతరవాత, ఠాకూరు షోడశీ పూజ చేశారు. [ఆ పూజలో ఒక బాలికను దేవతగా అర్చిస్తారు.] నా కప్పటికి పదహారో ఏడు [అమ్మ తమ వయస్సు విషయంలో ఎన్నడు అంత స్పష్టంగా చెప్పలేకపోయేవారని ఇక్కడ వ్రాయడం అవసరం] రాత్రి తొమ్మిది గంటలకు ఆయన నన్ను తమ గదికి రప్పించుకున్నారు. పూజ ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తిఅయ్యాయి. హృదయే ఆ ఏర్పాట్లన్నీ చేశాడు. ఠాకూరు నన్ను కూర్చోమన్నారు. నే నాయన పడుకునే మంచానికి ఉత్తరంగా ఒకచోట కూర్చున్నాను. నేను పశ్చిమ ముఖంగా ఉన్నాను. నా కెదురుగా గంగోదకంతో నిండించిన పెద్ద మట్టిపాత్ర ఉన్నది. ఠాకూరు తూర్పుముఖంగా పడమటితలుపు దగ్గిర కూర్చున్నారు. తలుపులన్నీ మూసివేశారు. పూజ కవసరమయిన వస్తువులన్నీ నా కుడివైపున అమర్చారు.

నేను: ఆ పూజ సమయంలో నీవేమి చేస్తున్నావమ్మా!

అమ్మ; కొంతసేపటికి నా కసలు ఒంటిమీద స్పృహే లేదు! ఏమి జరుగుతున్నది నాకేమి తెలియనే తెలియదు!

కాని లక్ష్మీఅక్క, అమ్మ ఆ తరవాత తనకు చెప్పారని అ సంగతి నాతో ఇలాగన్నది.

"పూజ ప్రారంభంలో ఠాకూరు నా పాదాలకు పారాణి పూసి, ముఖానికి పసుపురాసి, నాకొక కొత్తచీర అలంకరించారు. ఆ తరవాత నానోట ఒక తియ్యని తినుబండారం ఉంచారు.

ఆ పైన తాంబూలంకూడా నోటి కందించారు.

నే నాపైన మళ్ళీ మళ్ళీ అదేసంగతి అడిగాను.

నేను: తిరిగి తెలివివచ్చిన తరవాత ఏమి చేశావమ్మా?

అమ్మ: మానసికంగా ఠాకూరుకు సాష్టాంగ నమస్కారంచేసి, తిరిగి వచ్చేశాను.

నేను: అది కాళీపూజ రాత్రి. ఆ సమయంలో ఆ ప్రాంతంలో చాలామంది ఉన్నారు. మరి ఆ పూజసంగతి ఎవరికి తెలియలేదా?

అమ్మ: ఎలాగ తెలుస్తుంది? తలుపులన్ని మూసివేశారు. దేవాలయంలో ఉత్సవాల కోలాహలం చెలరేగింది. అందరు తమతమ పనుల్లో మునిగి ఉన్నారు. అదేగాక జనానికి ఠాకూరుతో పని ఏమి ఉంది? ఆయన నొకసారి చూడాలని, స్పృశించాలని మాత్రమే ఎవరయినా అనుకోవచ్చును. అంతేకదా?

నేను: ఆపూజసమయంలో ఇంకెవ్వరయినా అక్కడ ఉన్నారా?

అమ్మ: దీను అన్న పిల్లవాడు అక్కడే ఉన్నాడు. ఆ అబ్బాయి ఆయనతోనే ఉండేవాడు. ఆ పిల్లవాడంటే ఠాకూరుకు ఎంతో అభిమానం. దీను పువ్వులు కోసేవాడు. బిల్వ దళాలు, సేకరించేవాడు. హృదయే పూజకోసం కావలసిన ఏర్పాట్లన్ని చేశాడు. అయితే పూజసమయంలో నేనుతప్ప ఇంకెవ్వరు అక్కడ లేరు. పూజ ముగిసేసమయానికి హృదయ్ లోపలికి వచ్చాడు. షోడశీపూజ జయరాంబాటిలో జరిగిందని రామబాబు తమ పుస్తకంలో వ్రాశారు! అది ఎలాగ సాధ్యపడుతుంది? ఠాకూరును అందరు ఆ సమయంలో ''మతిచలించిన మనిషి'' అని అంటూండేవారు. ఒక్క స్త్రీని కనక అక్కడ ఆరాధిస్తే వారి విమర్శకొక అంతు దరి ఉండేదికాదు.

''ఆ తరవాత నేను దక్షిణేశ్వరంలో దరిదాపుగా ఒక ఏడాదిదాకా ఉండిపోయాను. ఆపైన నాకు జబ్బుచేసి తిరిగి జయరాంబాటి వెళ్ళిపోయాను. నా వైద్యంకోసం శంభు బాబు ప్రసాద్ బాబుని పిలిపించారు.

నేను; ఠాకూరు జనని మరణించినప్పుడు నీవు దక్షిణేశ్వరంలోనే ఉన్నావా అమ్మా?

అమ: లేదు జయరాంబాటిలో ఉన్నాను. నాకు జబ్బుచేసింది. దక్షిణేశ్వరంలో ఒక ఏడాదిపాటు జబ్బు పడినతరువాత, తిరిగి మా ఇంటికి వెళ్ళిపోయాను...ఆ తరవాత జయరాంబాటికి రెండు మూడు సారులు రాకపోకలు కొనసాగించాను. ఇప్పుడు రామలాల్ ఇల్లున్న ప్రదేశంలో నా కొక గది కట్టించారు. కెప్టెన్ విశ్వనాథ ఉపాధ్యాయ దానికి కావలిసిన కలపఅంతా ఇచ్చారు. ఆ గది కట్టించినది శంభుబాబు. దానికోసమని తెప్పించిన దూలం ఒకటి గంగానదివరదలో కొట్టుకుపోయింది. హృదయ్ అదివిని నా దగ్గిరికివచ్చి 'నీవు దురదృష్టవంతురాలివి!' అంటూ నా మీద కోపపడ్డాడు. కెప్టెన్ ఆ సంగతివిని 'ఎంత కలప కావలిస్తే అంత కలప నేనిస్తానని వాగ్దానం చేశాడు. ఆ తరవాత కొంతకాలంపాటు నేనా గదిలో ఉన్నాను. వర్షాకాలంలో ఠాకూరు ఒకనాడు ఆ గదికి వచ్చారు. ఆ నాడు విపరీతంగా వాన కురిసింది. అందుచేత ఆ నాటిరాత్రి ఆయన తిరిగి తమగదికి వెళ్ళలేకపోయారు. రాత్రి భోజనం ముగించుకుని అక్కడే పడుకున్నారు. 'కాళీ దేవాలయం పూజారులు

రాత్రివేళ తమ ఇళ్లలో ఇలాగే కాలక్షేపం చేస్తారు. నేనుకూడా అలాగే వచ్చానని అనుకుంటున్నాను.' అంటూ నన్ను వేళాకోళం పట్టించారు.

"ఆ తరవాత ఠాకూరుకి జబ్బు చేసింది. అందుచేత ఆయనకు పరిచర్య అవసరమయింది. అందుచేత వారణాసినించి వచ్చిన ఒక ముసలావిడ ఆ గది విడిచిపెట్టి నహబత్‌లో ఉండవలిసిందని నన్ను ప్రోత్సహించింది. అందుచేత నేనా గది విడిచిపెట్టి నహబత్ గదికి తిరిగి వచ్చివేశాను. ఆయన పరిచర్య ప్రారంభించాను.

"నాలుగవసారి తిరిగి నేను దక్షిణేశ్వరానికి వచ్చినప్పుడు, మా అమ్మ, లక్ష్మి, మరికొందరు నాతోబాటు వచ్చారు. తారకేశ్వరం దేవాలయంలో దైవదర్శనం ముగించుకుని మేమంతా దక్షిణేశ్వరం చేరుకున్నాము.... మేము గుమ్మంలో అడుగు పెట్టగానే హృదయ్ మా వైపు చుర చుర చూసి 'వాళ్ళందరు ఎందుకు వచ్చారు? ఇక్కడ వారికేం కావాలి? ఇక్కడికే ఎందుకు రావాలి?' అంటూ చాలా అమర్యాదకరంగా ప్రవర్తించాడు. మా అమ్మ దాని కేవిధంగాను సమాధానం చెప్పలేదు. అమ్మ, హృదయ్, ఒకే సిహోరుగ్రామంలో పుట్టి పెరిగారు. అందుచేత అతనికి అమ్మ అంటే భయభక్తు లేమాత్రము లేవు.

'రండి, ఇంటికి తిరిగి వెళ్లిపోదాము. నా కుమార్తె నిక్కడ ఎవరి ఒద్దికలో అట్టే బెట్టను? అన్నది మా అమ్మ. హృదయ్ ఏం చేస్తాడో అని ఠాకూరు చాలా భయపడ్డాడు. అందుచేత ఈ వ్యవహారంలో కలగజేసుకోడానికి ఇష్టపడలేదు. ఆ నాడే మేమంతా తిరిగి ఇంటికి వెళ్లిపోయాము. ఏరుదాటించే నావ ఏర్పాటులన్ని రామలాల్ చేశాడు. 'అమ్మా, నీవు రమ్మని నాకోసం కబురు పంపిస్తేనే వస్తాను.' అని నేను అంతర్యంలో జగన్మాత నుద్దేశించి విన్నవించుకున్నాను. ఆ తరవాత త్రైలోక్యబాబు కుమార్తెకు పాదపూజ చెయ్యడంవల్ల హృదయ్‌కు దక్షిణేశ్వరం విడిచి వెళ్లిపోవలిసిన అగత్యం కలిగింది. [మధురబాబు కుమారుడు త్రైలోక్యబాబు శూద్రుడు. అందుచేత బ్రాహ్మణుని పాదపూజవల్ల తన కుమార్తెకు హాని కలగగలదని భయపడ్డాడు.]

రాములాలీసమయంలో కాళీ దేవాలయానికి శాశ్వతంగా పూజారి అయ్యాడు. 'నాకింకేమి కావాలి? నే నిప్పుడు కాళీ జననికి స్వయంగా అర్చకుణ్ణి.' అని అతడు అహంకరించడం ప్రారంభించాడు. ఆ తరవాత మరి ఠాకూరుసంగతే ఆలోచించ లేదు రామలాలు. ఆయన మాటి మాటికి దివ్యావేశాలవల్ల స్పృహతప్పి ఎక్కడపడితే అక్కడ పడిపోయేవారు. ఆ పైన దేవాలయానించి వచ్చిన ప్రసాదం పాసిఉండేది. అంతేకాదు. ఠాకూరుకు సరిఅయిన భోజనసౌకర్యమే అమర లేదు. ఆ సమయంలో ఆయనదగ్గిర ఎవ్వరు లేకపోయారు. అందుచేత నన్ను దక్షిణేశ్వరానికి రావలిసిందని ఠాకూరు మాటి మాటుకి కబురు పంపించారు. ఎవరన్నాసరే, మా ఊరివైపువస్తే రావలిసిందని వారిద్వారా కబురు పంపించేవారు. చిట్టచివర ఒక ఏడాదిపాటు జయరాంబాటిలో ఉన్నతరవాత దక్షిణేశ్వరానికి వచ్చేశాను.

నేను : రాసమణి పోయినప్పుడు ఠాకూరు ఎక్కడ ఉన్నారు?

అమ్మ : ఆ సమయంలో ఆయన దక్షిణేశ్వరంలో ఉన్నారు. రాసమణి మరణశయ్యమీద ఉన్నప్పుడు అంతిమక్షణాలలో, కాళీఘాటులో ఉన్న కాళీ దేవాలయంలో దీపాలనన్నిటిని

తీవ్రంగా వీచినచాలి ఆర్పివేసిందని, కాళీమాత రాసమణి కట్టిదట ప్రత్యక్షమయినదని నేను ఠాకూరువల్ల ఇంకా ఇతరులవల్ల విన్నాను. ఆమె కుటుంబానికి సంబంధించినవారంతా కాళీఘాటులో పరమపదించారు. అయితే ఒక్క మధురబాబు మాత్రమే జనబజారులో చని పోయారు. అంతే.

బేలూరు మఠము. బుధవారము. 16, అక్టోబరు, 1912.

మేమంతా మఠంలో దుర్గాపూజ జరుపు కుంటున్నాము. ఈ వేళ దుర్గాప్రతిమ ప్రతి ష్ఠాపన జరుగుతుంది. మధ్యాహ్నని అమ్మ ఇక్కడికి రావలిసిఉంది. అమ్మ ఇంకా రాలే దన్న ఆత్రతతో బాబూరామ్ మహరాజ్ [స్వామి ప్రేమానంద] తొందర తొందరగా అటు, ఇటు తిరుగుతున్నారు. ద్వారాని కిరు వైపుల అరటిచెట్లు, పూర్ణకుంభాలు ఇంకా కొన్ని ఏర్పాటు చెయ్యలేదని గమనించిన ఆయన "అవి ఇంకా సిద్ధం చెయ్యలేదట! మరి అమ్మ ఎలాగ లోపలికి రాగలరు?" అని కేకలు పెట్టారు.

దుర్గాప్రతిమ ప్రతిష్ఠాపన జరగగానే, అమ్మ బండి వచ్చింది. గోలాప్‌మా అమ్మ జబ్బ పట్టుకుని బండిలోనించి దిగడానికి సాయపడింది. అమ్మ నలువైపులా పరకాయించిచూసి "అంతా ఎంతో పరిశుభ్రంగా ఉంది. దుర్గా దేవే స్వయంగా విజయం చేసినట్లుంది." అన్నారు.

అష్టమిపూజనాటి సాయంత్రం మేమం దరము గిరీశబాబు సహోదరి మృత్యువును గురించి చర్చించుకుంటున్నాము. దుర్గాప్రతిమ ప్రతిష్ఠాపన జరిగిననాటి రాత్రి ఆమె అకస్మా త్తుగా మరణించింది. దానిమీద అమ్మ ఇలా గన్నారు!

"జీవితం అంటే అంతే! ఈ వేళ ఇక్కడ ఉంటాము. తెల్లారితే ఎక్కడకో వెళ్లిపోతాము! పుణ్యాపాపాలు తప్ప మనిషివెంట వెళ్లేవిలేదు! చనిపోయిన తరవాతకూడా సుకృత దుష్కృత ఫలితాలు మనిషిని అనుసరిస్తాయి.

దుర్గాదేవి ప్రతిమను గంగాజలంలో నిమ జ్జనంచేసే సమయంలో డాక్టరు కంజీలాల్, ఆ దేవి మూర్తితోబాటు నావలోనే ఉన్నారు. ఆయన రకరకాల ముఖభంగిమలతోను వేళా కోళంతోను అందరిని కడుపుబ్బ నవ్విస్తున్నారు. ఆ సమయంలో ఆ నావలో ఉన్నవారిలో చాలా మంది డాక్టరు కంజీలాల్ వినోద కార్యక్రమం గమనించి మరింతగా కులాసాగా నవ్వుతున్నారు. అక్కడ ఒక బ్రహ్మచారి ఉన్నాడు. ఆయన అభిరుచి చాలా సున్నితమయినది. అందువల్ల డాక్టర్ కంజీలాల్ హాస్యప్రదర్శన గమనించి చాలా అసహ్యించుకున్నాడు. ఆ సమయంలో మఠానికి ఉత్తర దిశలోఉన్న తోటలో అమ్మ ఉన్నారు. ఆమె అన్ని గమనించి చాలా ఆనం దిస్తున్నారు, "దేవి మూర్తిముందర ఆ హాస్య ప్రదర్శనలన్ని గమనించి చాలామంది డాక్టరు కంజీలాల్‌ను దుయ్యబడుతున్నారమ్మా!" అన్నాను నేను ఆమెకేసిచూసి. దానిమీద అమ్మ ఇలాగన్నారు.

"అబ్బెబ్బే! ఆ హాస్యప్రదర్శనలో తప్పేమి లేదు! పాటలతోను, సంగీతంతోను, హాస్య ప్రదర్శనలతోను దేవి కుల్లాసం కలిగించడం చాలా అవసరం."

మాతృదేవి పూజ పూర్తి అయ్యేటంతవరకు ఉండి, ఆ తరవాత మళ్ళీ కలకత్తాకు తిరిగి వచ్చేశారు. ఆ తరవాత మరికొన్నిరోజులలోనే ఆమె వారణాసికి బయలుదేరారు.

(సశేషం)

భాగవత ప్రహ్లాదకథాతత్త్వ విచారము

ధూళిపాళ శ్రీరామమూర్తి.

మరి ప్రహ్లాదుడున్నాడు. అతడు దైత్య గర్భమున జన్మించినాడు. అనగా జన్మాంతరమున రాక్షసుడుగా పుట్టుటకు తగిన పాపకర్మమును చేసినవాడు. ఐనప్పటికి, మహాత్ముడైన నారదుని యనుగ్రహమునవలన శుభవాసన కలవాడైనాడు. జయవిజయుల కా యశుభవాసన విష్ణుద్వేషమై పరిణమించినది. ప్రహ్లాదునకో ఈ శుభవాసన విష్ణుభక్తియై పరిణమించినది. కాబట్టి ఈ కథ మహాత్ముల యనుగ్రహమును సంపాదింపవలెనని చెప్పుచున్నది. ఇందుకొరకే ఊతిలక్షణ మిందు వర్ణింపబడినది. అనగా జన్మాంతరకర్మ మెట్టిదైనను మహాత్ముల నిగ్రహానుగ్రహములు వానినిగూడా మీరి ఫలిత మియ్యగలవన్నమాట.

పరీక్షిన్మహారాజు విష్ణువు దైత్యులను చంపిన కథలు విన్నాడు. ఆయనకు విష్ణువు పక్షపాతము కలవాడన్నట్లు తోచినది. అందుచేత శుకమహర్షిని "అయ్యా! ఎప్పుడు చూచినను విష్ణుమూర్తి రాక్షసులనే చంపినట్లు మాత్రమే చెప్పుచున్నారు. దేవతల నొక్కమారైనను చంపలేదు. ఆయన సర్వభూతములయందు సముడు, ప్రియుడు, స్నేహితుడు అనిగదా చెప్పుదురు. మరి ఈ పక్షపాత మెందులకు? ఇంద్రునికొఱకు రాక్షసులను చంపుట ఎందులకు? దేవతలవలన ఆయనకు ప్రయోజనమేమున్నది? రాక్షసులవలన కష్టమేమున్నది? పరమానంద స్వరూపుడైన పరమేశ్వరునకు ఒకరివలన ప్రయోజన మేముండును? ఆయన నిర్గుణుడుగదా? ఆయనకు రాక్షసులవలన భయమేల యుండును. కనుక వారిపైన ద్వేషముండవలసిన పని యేమున్నది? అందుచేత అడుగుచున్నాను. ఆయన ఇంద్రుని పక్షము వహించి రాక్షసుల నేల చంపెను? దానికి శుకమహర్షి యిట్లు సమాధానము చెప్పెను.

పరమేశ్వరుడు నిర్గుణుడే. అనగా సత్వరజస్తమోగుణములు లేనివాడు. ఆయన జన్మరహితుడు. రాగద్వేషములకు నిమిత్తమైన దేహేంద్రియాదులు లేనివాడు. ఐనప్పటికి తన మాయాగుణములైన సత్వరజస్తమస్సులను అధిష్ఠించి బాధింపదగువారిని బాధించువాడైనాడు. సత్వము, రజస్సు, తమస్సు, ఈ మూడును ప్రకృతియొక్క గుణములు. పరమాత్మ గుణములుకావు. ఈ మూడింటికి ఒకే కాలమున, హానివృద్ధులుండవు. సత్వమునకు జయకాలము వచ్చినప్పుడు దేవతలను, ఋషులను ప్రవేశించి వారికి జయము కల్గించును. రజోగుణమునకు జయకాలము వచ్చినప్పుడు రాక్షసులను జయము పొందించును. తమస్సునకు జయకాలము వచ్చినపుడు యక్షరక్షస్సులను అభివృద్ధి పొందించును. అనగా ఆయా కాలములయందు ఆయాగుణములను పొంది ఆయా గుణప్రధానులైనవారిని ప్రవేశించి వారికి వృద్ధియు తక్కినవారికి హానియు కలిగించును. కావున వైషమ్యముగాని, పక్షపాతముగాని లేవు. గుణములు ఆయనవికావు. కావున పక్షపాతములేదు.

గుణము లాయనవి కాకపోయినను, ఆ గుణముల నధిష్ఠించుచున్నాడుగదా. అపుడు వైషమ్యము రాలేదాయన్నచో, ఆ వైషమ్యము ఆ గుణములయందు కాలముచేత కల్గినది. ఆయనయందున్న సమత్వమునకు భంగము లేదు. కాష్ఠములయందు జ్యోతి, పాత్రలయందు

జలము, ఘటములందు ఆకాశము నానారూప ములుగా కనిపించుచున్నది. కాని న్యాయము నకు జ్యోతికి, జలమునకు, ఆకాశమునకు ఆయా రూపములు లేవు. అవి ఎచ్చటనున్నను ఏక రూపమే. ఉపాధులైన కాష్ఠపాత్ర ఘటాదుల రూపములు వానికున్నట్లు కన్పించుచున్నది. ఆ రూపములను వేరుచేసి, వానిని వేరుచేసి వివేకించి చూచినకాని, ఈ రూపము లుపాధి గుణమని మనకు తెలియదు. అట్లే దేవతల దేహములనుండి వానినధిష్ఠించియున్న పరమా త్మను మనము వేరుచేసికొని చూడలేక పోవు చున్నాము. అందుచేత ఆయన వైషమ్యము పక్షపాతము కలవానివలె కన్పించుచున్నాడు - అని సమాధానము.

దీనిపైన మరల ప్రశ్న. సరె బాగున్నది. మరియిట్లయినచో పక్షపాతము వైషమ్యము, గుణకృతము, కాలకృతమగును. ఈశ్వర కృతము కాదని యొప్పికొనవచ్చును మరి ఆయాకాలములందు ఆయా గుణముల నధి ష్ఠించి వారిని జయింపజేసెనంటిరి గదా. అది ఎట్లు తెలియును? అని మరల ప్రశ్న. దానికి సమాధానమిది.

అవును. అది తెలియుట కష్టమే. దానికి విచారణ కావలయును. సూక్ష్మవిచారణయందు నైపుణ్య ముండవలయును. అట్టి నిపుణులకు మాత్రమే అది తెలియును. వారు తమయం దున్న పరమాత్మను విచారణచేత వివేకించి తెలిసికొన గలుగుదురు. కొంచము వివరించు కొందము.

దేవతలు గెలిచి రాక్షసులు ఓడిపోయిరి. ఈ సంఘటనము తీసికొందము. వారెందుకు గెలిచిరి. వీరెందుకోడిపోయిరి? దీనికి దేవతలు పరాక్రమవంతులు. రాక్షసులు పరాక్రమ హీనులు. వారు బలవంతులు. వీరు బలహీనులు అని పైకి కన్పించుకారణము. అట్లే యైనచో మరియొక సందర్భమున దేవత లోడిపోవుట రాక్షసులు గెలుచుట జరుగుచున్నదే. అప్పుడు రాక్షసులు బలవంతులు, దేవతలు బలహీనులు అనిగదా చెప్పవలెను. ఐనచో వారే ఒకప్పుడు బలవంతులు మరియొకప్పుడు బలహీనులగుటకు కారణమేమి? దీనికి పైకి కన్పించు కారణము లేదు. కొంచెము లోపలికి దిగవలయును.

వారి వారి జన్మాంతర కర్మ పరిపాకమును బట్టి వారి కట్టి జయాపజయములు కలిగినవని చెప్పవలెను. లేక స్వభావములు కారణము లుగా చెప్పవలయును. కాని ఈ స్వభావము గాని కర్మగాని కాలము నాశ్రయించి కారణ ములగుచున్నవి గాని, వాటియంతట యవి ఫలమిచ్చుటకు, సమర్థములు కావు. జన్మాంతర మున చేసిన కర్మ కాలమువలన పరిణతజెంది ఫలమిచ్చుచున్నది. స్వభావమైనను దాని కను గుణమైన కాలమునందే విజృంభించుచున్నది. కావున కాలమునే కారణముగా చెప్పవల యును. అప్పుడు కాలము మాత్రమేల? అపు డట్లు నిపుడిట్లు చేయవలెను అన్నచో అపుడు నిపుడు అనునవి కాలభేదములు. కావున నీ ప్రశ్న పుట్టుటకు తావులేదు. కాలముచేత కర్మకు పరిణతి స్వభావమునకు - వృద్ధి హైన్య ములు కలుగును - అని యొప్పికొనక తప్పదు. ఈ స్వభావమన్నది; గుణములను పట్టి యుండును. కావున దీని వృద్ధిహైన్యములు గుణములకు సంబంధించినవి. కావున కాలమును బట్టి గుణములయందు వైషమ్యమేర్పడుట తట స్థించును. గుణములనుబట్టి స్వభావము, దానిని బట్టి కర్మయుండునని తేలినది. కావున వైష మ్యముగాని, పక్షపాతముకాని, కాలకృతము

గుణకృతమునని తేలినది. బాగుగనేయున్నది. మరి ఈశ్వరుని ప్రసక్తి యిందేమున్నది? ఈశ్వరుడు వారిని ప్రవేశించి, వారికి జయము వీరికపజయము నొసంగుచున్నాడంటిరిగదా! దానిమాటేమి. అన్నప్రశ్న యున్నది.

కాలముగాని, గుణములుగాని, స్వభావములుగాని, కర్మగాని జడములు. వానియంతట నవి ఫలమియ్యలేవు. కార్యకారులు గావు. ఈశ్వరాధిష్ఠితములైనపుడు మాత్రమే యివి యన్నియు కార్యకారులగుచున్నవి. కావున ఫలదాత ఈశ్వరుడు. ఈశ్వరాధిష్ఠితములు కాక, జడపదార్థములు కార్యదక్షము లెట్లగును? కావున దేవతలయందు ప్రవేశించి రాక్షసుల కపజయమును, దేవతలకు జయమును ఈశ్వరు డిచ్చినాడని చెప్పితిమి. సరే ఫలిత మిచ్చుటకు ఈశ్వరుడు సమర్థుడే. ఈశ్వరాధిష్ఠితులు కానిచో కార్యకరణమునందు సమర్థులుగారు. మరి ఫలితమును పొందుటమాత్రము జడకార్యమగునా? ఈశ్వరాధిష్ఠితులు కాక అపజయముమాత్ర మెట్లు పొందుదురు? అని మరల ప్రశ్న.

నిజమే. అందుచేతనే బాధ్యుడు బాధకుడు కూడ ఈశ్వరుడే. రెండును ఈశ్వరకార్యములే అని చెప్పుటయే యుచితము. వారినధిష్ఠించి వారికి జయమిప్పించెను. వీరి నధిష్ఠించి వీరికి నపజయము పొందించెను. అనుట సరియే. కాని యిచ్చట ప్రశ్ననుబట్టి సమాధానమిట్లు చెప్పవలసి వచ్చినది. అభిప్రాయముమాత్ర మదే. ఈశ్వరుడు సర్వభూతములయందు సముడు, ప్రియుడు, స్నేహితుడునై యుండికూడా దేవతలయందు పక్షపాతము వహించి రాక్షసుల నేల సంహరించెననిగదా ప్రశ్న. కావున రాక్షసులను సంహరించెనని యంగీకరించి సమాధానము చెప్పవలసి వచ్చినది.

మరియొకటి యాలోచింతము. పై విచారణమువలన తేలిన ఫలమేమి? ఈశ్వరుడు, కర్మఫలదాతయని, ఏ గుణమునకు జయకాలమున, నాయాగుణప్రధానులను చేరి తదన్యులకు నపజయము కల్గించునని, వారికి జయము కల్గించునని, ఫలదాతృత్వ లక్షణము చెప్పబడినది. దీనిబట్టి పై ప్రశ్నయే యసంగతముగ నున్నదని తెలును. పరీక్షిత్తునకు కన్పించినది దేవతల తరపున విష్ణువు రాక్షసులను చంపుటమాత్రమే. కాని రాక్షసులచేతిలో దేవత లెన్నితడవు లోడిపోలేదు. దానిని గురించి పరీక్షిత్తునకు ప్రశ్న పుట్టలేదు. కారణమేమి? ఆయా సందర్భములందు దేవతలు గెలిచినపుడు విష్ణువు వారికి సహాయము చేయుటయో, ఓడినపుడు ఆయనతో మొర పెట్టుకొనుటయో, జరిగినట్లు చెప్పబడినది. రాక్షసులు జయించినపుడు వారికి విష్ణువు సహాయము చేసినట్లుగాని, ఓడినపుడు వారాయనతో మొఱపెట్టుకొన్నట్లుగాని చెప్పబడలేదు. దీనినిబట్టి పరీక్షిత్తునకు తోచినదేమి? వినువాని కెవనికైనను తోచునదేమి? రాక్షసులు పరాక్రమవంతులు. పౌరుషప్రధానులు. దేవతలు అన్యసహాయ మపేక్షించువారు అని.

కాని న్యాయమునకు రాక్షసులు గూడ జయించుటకు పౌరుషము నెరపుటకు కారణ మీశ్వరుడు వారియందుండుటయే. సత్వగుణప్రధానులుగావున దేవతలకీ విషయము తెలియును. ఈశ్వరానుకూల్యము లేక అనుకూల ఫలితము కలుగదని వారికి తెలియును. అందుచేత వారీశ్వరుని ప్రార్థించుట, ఆయనవచ్చి

సహాయపడుట చెప్పబడినది. రాక్షసుల కీసంగతి తెలియదు. వారు పౌరుషమునే నమ్మిరి. వారి జయమున కీశ్వరుడే కారణమైనను ఆ సంగతి ప్రముఖముగా చెప్పబడక పోవుటకు కారణమేమి? దైవానుకూల్యమును బట్టి కార్యములు నిర్వహించుకొనవలెననియు, అహంకారమువలన అనర్థములు కలుగుననియు ఉపదేశము. రజస్తమస్సులు బంధహేతువులు. సత్వము మోక్షహేతువు అని చెప్పుట పరమార్థము. కాబట్టి కాలశక్తిచేత క్షుభితములైన గుణములయందున్న వైషమ్యము సన్నిధి మాత్రముచేత వాని నధిష్ఠించిన పరమేశ్వరుని యందున్నట్లు భాసించినది.

ఇట్లేకాక మరియొక విధమునగూడా నీ విషయమున న్వయించుకొనవచ్చును. రాక్షసులను విష్ణువు సంహరించుట వారియందు ద్వేషముచేతనని యేల చెప్పవలెను? దేవ పక్షపాతము చేతయని యేల చెప్పవలెను? ఏదో కారణమువలన వారికి అసుర జన్మరాగా వారి నుద్ధరించుటకు పరమేశ్వరుడు వారిని స్వయముగావచ్చి సంహరించెనని యేల చెప్పకొనరాదు? చూడండి. దేవతలకు పరమేశ్వరుడు సహాయము చేసినట్లు కన్పించినను వారికెవరికిని ఆయన మోక్షమిచ్చినట్టు బంధనివృత్తిగావించినట్లు కన్పించదు. మరిరాక్షసులకో, వారెంతటి యదృష్టవంతులు! యుద్ధమునందు గరుడవాహనారూఢుడై శంఖచక్రనందక కౌమోదకీధారియై ఎదురుగావచ్చి వారికంఠముల నుత్తరించిన భగవంతునిచూచుచు ప్రాణములు వదలుచున్నారు. ప్రాణోత్క్రమణకాలమున పరమేశ్వర దర్శనముచేతనే వారికి తత్ప్రాప్తి కల్గుచున్నది. వారాయన, యందైక్యమై పోవుచున్నారు. ఇంతకంటె మహానుగ్రహ మేముండును? పూర్వము చెప్పిన సూక్ష్మవిచారణవలన చేసికొనదగిన యన్వయముకంటె ఇది సుఖతరముగదా! కావున యిట్లు చెప్పకొనుచున్నాము.

—సశేషము.

దేవా మనుష్యాః పశవః పక్షివృక్షసరీసృపాః
రూపమే తదనంతస్య విష్ణోర్భిన్న మివస్థితం

దేవతలు మనుష్యులు పశువులు పక్షులు వృక్షములు పాములు మొదలగునవి భిన్నభిన్నముగా కనపడినను—అన్నియు అనంతుడైన విష్ణువుయొక్క రూపములే.

పురాణము.)

యథా హ్యేకేన చక్రేణ రథస్య న గతిర్భవేత్
ఏవం పురుషకారేణ వినా దైవం న సిధ్యతి

ఒక చక్రముతో రథమును నడుపుటకు వీలుకానట్లు, దైవమును మాత్రమే నమ్ముకొని ఏదియు ఈ లోకములో సాధించుటకు వీలుకాదు. కావున కార్యసాధనకు పురుషప్రయత్నమునుకూడ జోడించవలసియున్నది.

(యాజ్ఞవల్క్య స్మృతి)

శ్రీ రామకృష్ణ కథామృతము

(రెండవ భాగము)

అనువాదము: ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

శ్రీ రామకృష్ణులు దక్షిణేశ్వరమున భక్తులతో.

క్రీ. శ. 1883 సం॥ జూన్ 4 వ తేది, సోమవారం.

నేడు ఫలహారిణీ కాళీపూజ జరుగును. అందుకే రాణిరాస్మణి మనుమడు త్రైలోక్యుడు కుటుంబముతో సహా కాళికాలయమునకు వచ్చి యుండెను.

శ్రీ రామకృష్ణులు తమగదికి పడమటి వైపునగల వరండాలో కూర్చొనియుండిరి; ప్రక్కనే మాస్టరు ఉండెను. రాఖాల్ శ్రీ రామకృష్ణుని ఒడిలో తలబెట్టి పడుకొని యుండెను. అతనియందు శ్రీ రామకృష్ణులకు బాలగోపాలుని భావన గలదు.

త్రైలోక్యుడు శ్రీ కాళికాదేవిని దర్శించుటకై ఆ దారిన వచ్చుచుండుట శ్రీ రామకృష్ణులు చూచిరి. వెంటనే రాఖాల్‌ని లేచి కూర్చొనమని చెప్పిరి. త్రైలోక్యుడు శ్రీ రామకృష్ణులకు నమస్కరించెను.

శ్రీ రామకృష్ణ: (త్రైలోక్యునితో) హరికథ నిన్న ఎందుకు చెప్పింపలేదు?

త్రైలోక్య: అవునండీ నిన్న హరికథ చెప్పించుటకు కుదరలేదు.

శ్రీ రామకృష్ణ: ఈ మారు జరిగిపోయిందేదో జరిగిపోయింది. ఇకమీదట ఎప్పుడూ ఇట్లా కాకుండ చూడవలసినది. ఏర్పరచిన నియములను అనుసరించుటయే మంచిది.

త్రైలోక్య తగిన సమాధానం చెప్పి వెళ్ళిపోయెను.

శ్రీ రామకృష్ణ: రామ్! త్రైలోక్యబాబుతో అటా నేను మాట్లాడింది ఉచితమేనా?

రామ్: మహాశయా! మీరేమీ తప్పు చెప్పలేదే?

శ్రీ రామకృష్ణ: (భక్తులతో) హజరా నాకిట్లా ఉపదేశం చేస్తుంటాడు. 'నీవు భగవత్ చింతన మాని ఈ బాలురకై ఎందుకు ఇంతగా చింతిస్తావు?

బండిలో బలరాముని ఇంటికి పోవుచుంటిని. దారిలో హజరా చెప్పినదే చింతించుకుంటూ చివరకి జగన్మాతకు ఆ విషయాన్ని చెప్పితిని. వెంటనే జగన్మాత స్పష్టముగా నాకీ దివ్య దృశ్యమును చూపించెను. ఈశ్వరుడే మనుష్య రూపములను ధరించియుండుటయు పవిత్రాత్ముల యందు అధికముగా ప్రకాశించుటయు ఆ దివ్య దృశ్యమునందు తిలకించితిని. వెంటనే సమాధి స్థితి నందితిని. మామూలుస్థితికి రాగానే 'ఓరీ హజరా నీవు అనవసరముగా నా మనస్సును కలవరపరచితివికదా' అని పలికితిని.

వీరు సాక్షాత్ నారాయణ స్వరూపులని నేనెఱుగుదును. నరేంద్రునకు దేహబుద్ధి కొంచమైనను లేదు. వానిని చూడవలెనని నా మనస్సు పరితపించెడిది. ఒకనాడు భోలానాథుని ఇట్లు అడిగితిని. ఇదేమి ఆశ్చర్యము? ఒక కాయస్థబాలకుని చూచుటకై నా మనస్సిట్లా పరితపించుచున్నది! నాకేమీ అర్థమగుట లేదు. భోలానాథుడు ఇట్లు బదులు చెప్పినాడు. 'దీని సమాధానం మహాభారతంలో ఉన్నది. సమాధినుండి మహాపురుషులు సామా

న్యస్థితికి వచ్చినప్పుడు సత్త్వగుణ సంపన్నులగు వారల సాంగత్యము నిచ్ఛగింతురు!

ఆహా! ఆ రోజులలో రాత్రింబవళ్ళు ఎట్లో గడచిపోయినవికదా! సర్వదా ఉన్మత్తునివలె ప్రవర్తించితిని. నాకు పిచ్చి పట్టినదని తలచి వివాహము చేసిరి!

రామలీల చూడటానికిపోయి వేషాలు వేసిన వారిని సాక్షాత్ సీతారామలక్ష్మణ హనుమంతులుగ భావించి పూజించితిని.

మరొకరోజు పొగడచెట్టుకడ నీలిరంగు చీర కట్టుకొనియున్న ఒక వేశ్యను చూచి సాక్షాత్ సీతాదేవిగా భావించితిని. రావణుని చెరనుండి విముక్తి పొందినదై శ్రీరామునివద్దకు పోవు చున్నట్లుగా భావించితిని. అటుపై స్పృహతప్పి చాలసేపు పడియుంటిని.

ఒకదినము కలకత్తా మైదానమునకు పోయితిని. ఒక చెట్టును ఆనుకొని త్రిభంగిగ నిలబడియున్న ఒక ఇంగ్లీషు బాలకుని చూచితిని. మురళీగానము చేయుచున్న శ్రీకృష్ణుడే అను భావము కలిగినది.

సిహోరునందు గొల్లబాలకులచే ఆహారము తినిపించితిని. వ్రేపల్లెలోని గోపబాలకులని వారిని భావించితిని. వరు తినుచున్న ఆహారమునుండి కొంత గ్రహించి మహాప్రసాదముగా భుజించితిని.

కొందరిట్లు తలంచెదరు. "మేము సంసారములో బంధింపబడిన జీవులము. మాకు జ్ఞాన భక్తులు కలుగనేరవు". కాని గురుకృప యున్నచో ఏ భయమూ లేదు. నీ వెవరు? నీ స్వరూపమేమి? అనేది గురువు బోధించును. సాధనలు చేయగాచేయగా అన్నీ విశదపడును. చివరకు భగవంతుడే సత్యము, తక్కినదంతా అనిత్యము అని బోధపడును.

ఒక కథ వినుడు: నిండు గర్భిణి అయిన ఒక పులి గొఱ్ఱెలమందపై ఉఱికినపుడు ప్రసవించి మరణించినది. పులిపిల్ల మాత్రము బ్రతికి గొఱ్ఱెపిల్లలతో బాటు ఆడుచు, విహరించుచు గడ్డి తినుచూ, గొఱ్ఱెవలె అఱచుచూ పెరిగి పెద్దదగుచుండెను. ఒకరోజు ఒక పులి ఆ గొఱ్ఱెల మందపై ఉఱికెను. అక్కడ గడ్డిని తినుచుండి బెదిరి పరినెత్తుచున్న మఱొక పులినిచూచి ఆశ్చర్యపడి వేగముగా వెళ్ళి దానిని పట్టుకొనెను. అది గొఱ్ఱెవలెనే బెదరి అఱచుచుండెను. ఆ పులి దానిని ఒక జలాశయమువద్దకు ఈడ్చుకొనిపోయి "నీళ్ళలో నీ ముఖమును చూడుము. నాలాంటి ముఖమే నీది, నీవు నేను ఒకేజాతివారము వేఱుకాము" అని ఉద్బోధించి బలాత్కారముగా మాంసమునుకూడ తినిపించి తరువాత తనతో అడివికి తీసికొనిపోయెను.

బెస్తవాడొకడు ఒకరాత్రి ఒక తోటలోని మడుగులో దొంగతనముగ వలలువేసి చేపలు పట్టుచుండెను. చప్పుడుకు యజమాని మేలుకొని దివిటీ వెలిగించి కొందరు పనివారలను వెంటబెట్టుకొని తోటలో వెదుకజొచ్చెను. బెస్తవానికి తప్పించుకొను ఉపాయము కనబడక ఇటు అటు పరుగులిడుచుండెను. అంత ఒక చోట ఒక బూడిదరాశిని చూచెను. వెంటనే ఆ బూడిద వంటినిండ అలుముకొని కొంతదూరములోఉన్న ఒకవృక్షముక్రింద కండ్లు మూసుకొని కూర్చొనెను. దొంగను వెదుకుచుండిన వారు అతడ్నిచూచి ఎవరో సాధువు అని భావించి మరోవైపున వెదకుటకు వెళ్ళిపోయిరి. తెల్లవారగనే 'ఎవరో మహాత్ముడు పలానా వారి తోటలో వేంచేసియున్నాడు' అనువార్త చుట్టుపట్ల గ్రామములకు గూడ ప్రాకినది. తండోపతండములుగా పల్లెప్రజలు పుష్పములు,

ఫలములు, నారికేళములు, కానుకలతోవచ్చి అతనిని సందర్శించుచుండిరి. కౌపీనధారియై యున్న ఆ బెస్తవాడు మనస్సులో ఇట్లను కొనెను. 'నేను నిజమైన సన్న్యాసి కాదు. కేవలము వేషధారియైన నాపై లోకులు ఎంత భక్తి చూపించుచున్నారు. నిజమైన సన్న్యాసి కాగలిగితే భగవంతునే పొందగలను. సందేహము ఏమున్నది? సంసారమును వదలిపెట్టి ఇక నిజమైన సాధువు అగుటకు ప్రయత్నించెదను.''

మణిలాల్ : మహాశయా! భగవంతుని ఏ స్థానములో ధ్యానించవలెను.

శ్రీరామకృష్ణ : హృదయములో. భగవంతుని ధ్యానించుటకు అదియే తగిన స్థానము.

మణిలాల్ నిరాకారవాది. అందుచే శ్రీరామకృష్ణులు కబీరుదాసు గీతిని ఒకటి వానికి వినిపించిరి.

సాకార్ అమార్‌మా, నిరాకార్ అమార్‌బాప్
కాకే నిందా కాకేవందే దోనోం పల్లాభారీ॥

(సాకారము మా తల్లి, నిరాకారము మా తండ్రి. త్రాసులోని రెండు తట్టలూ సమానము. ఎవరిని నిందించను? ఎవరిని పొగడను?)

హలధారి పగలు సాకారధ్యానము, రాత్రులందు నిరాకార ధ్యానము చేసెడివాడు. ఏదో ఒక భావమును అవలంబించి విశ్వాసముంచిన చాలును. సాకారమైనా, నిరాకారమైనా - కావలసినది శ్రద్ధ ఒక్కటి.

శంభుమల్లిక్ విశ్వాసమే విశ్వాసము. అతడు బాగ్ బజారునుండి ఇక్కడకు నడచివచ్చెడివాడు. ''ఇంతదూరం నడచివస్తుంటారు. ఏదైనా ప్రమాదము కలుగవచ్చును. బండిలో వచ్చుట మంచిది'' అని ఒకాయన సలహా ఇవ్వగా అతను కండ్లెఱ్ఱజేసి ''ఎంత మూర్ఖముగా మాట్లాడుచున్నావు! భగవంతుని స్మరించుకొనుచు నేను నడచెదను. ఆపదలు గీపదలు నా దగ్గర కెట్లు రాగలవు?'' అని అన్నాడు.

(సశేషం)

గానమునకు పుట్టుకస్థానము హృదయము. భావోద్వేగము కలిగినపుడు అది అచ్చట నుండి ధ్వనిరూపముగా వెలువడును. ఆధ్వని లయబద్ధమైనపుడు గానము అగును. శాంతి సౌభాగ్యముగల దేశములోని గానము ప్రశాంతముగను ఆహ్లాదముగను ఉండును. సంక్షుభిత దేశములోని గానము ఉద్రేకమును అసంతృప్తిని ప్రకటించునదిగ ఉండును. పాడయిపోయిన దేశములోని గానము విషాదభరితముగను గతవైభవస్మరణతో నిండినదిగను ఉండును.

—కన్‌ఫ్యూషియస్.

ఉదయించుటకుముందు, సూర్యుడు తన ప్రభచే రాత్రికృతమగు చీకటిని పాఱద్రోలునట్లు అభ్యుదయమును కోరు పురుషుడు ముందు అజ్ఞానకృతమైన రాగద్వేషాదులను పాఱద్రోలవలెను.

—భారవి.

అద్వైతసిద్ధి

సదాశివం

క్రీ. శ. 1537 వ సంవత్సరము. వసంత ఋతువు. ప్రాతఃకాలము. తూర్పు వంగదేశము నందు ప్రవహించుచున్న పద్మానదిమీద ఒక పడవ మెల్లగా సాగిపోతున్నది. తూర్పు దిక్కును శోభాయమానము చేయుచు బాల భానుడు ఉదయించి, ప్రకృతి సౌందర్యమును దర్శించుటకు అంతవరకు ఆవరణముగా ఉండిన చీకటిని పూర్తిగా తొలగించివేసినాడు. వింత వింత పుష్పములను అతి నేర్పుగా అమర్చి ప్రకృతిమాత విరాట్ పురుషుని అర్చించుచున్నట్లుగా ఉన్నది—వృక్షలతా గుల్మాదులు పుష్పించిఉండిన ఆ వసంతఋతువు శోభ. నానారకములైన పక్షులు ఉత్సాహముతో పరస్పరము సంభాషణలు సాగించు కొనుచున్నవి. భావము స్ఫురింపకపోయినను అవి చేయుధ్వని మానవులకు శ్రవణానందముగా ఉండినది.

పడవమీద న్నెండేండ్ల బాలుడొకడు తండ్రిప్రక్కన ఆసీనుడైయుండి తూర్పుదిక్కును ఎగబ్రాకుచుండిన బాలభానుని తదేకముగా చూచుచుండెను. హృదయమును కలచివేయు చున్న ఒక దైన్యభావమును, ఒక ఆవేదనా భావమును— ఆ బాలునిముఖము వ్యక్తము చేయుచుండినది. ఉన్నట్లుండి దైన్య ఆవేదనా ఛాయలు ముఖమున అంతరించినవి. మోమున గాం ్ము ద్యోతకమైనది. మందహాసముచే కలిగిన ముఖవికాసము ఆ గాంభీర్యముతో విడదీయరాని విధముగా మిళితమయి బాలుని వదనమునకు ఒక వినూత్న సౌందర్యమును కలిగించినది.

హృదయములో ఆధిక్యము వహించిన ఏ భావతరంగము ఈ పరిణామమునకు కారణమైనది?

'ఇకమీదట మానవులను స్తుతించను. మెప్పించను. దేవునినే స్తుతించెదను. మెప్పించెదను' – అను ఒక దృఢసంకల్పము బాలుని హృదయములో జనించినది. ఆ భావతరంగమే విజృంభించి దైన్య ఆవేదనా భావతరంగములను అణచివేసి బాలుని వదనమునకు ప్రశాంత గాంభీర్య మందహాసవికాస మిశ్రిత రామణీయకమును తీసికొని వచ్చినది.

ఆ సుకుమార బాలహృదయమును అట్లు అంతవరకు కలచివేయుచుండిన ఆదైన్య ఆవేదనాభావతరంగముల ఉద్భవమునకు గల కారణముఏమి? అని అన్వేషించ దలచు కొన్నచో కాలచక్రమును ఒకరోజు వెనుకకు త్రిప్పవలయును.

ఆశువుగా కవిత్వము చెప్పగలవారలకు లోకములో ఎప్పుడున్ను కొఱతలేదు. కాని ఒక బాలుడు ఆ పని చేసినచో లోకులు దానిని ఒక అద్భుతకర్మగా మెచ్చుకొని 'ఆహా ఆహా' అనెదరు. ఈ బాలునకు ఆ నేర్పు ఉండినది. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములవారిని 'ఆహా ఆహా' అనిపించుచుండెను. ఇది చూచిన ఆ పిల్లవాని తండ్రికి ఒక ఆలోచన స్ఫురించినది. తక్షణమే పిల్లవానిని తీసికొని ఆ ప్రాంతమును పరిపాలించుచున్నవాని నగరమునకు బయలుదేరెను.

బయలుదేరుటకుగల ప్రయోజనమును పిలవానికి ఇట్లు చెప్పెను. "రాజు సమీపమునకు నిన్ను తీసికొనివెళ్ళెదను. అప్పుడు నీవు ఆ రాజు నుద్దేశించి కొన్ని స్తుతిపద్యములను చెప్పవలసినది. రాజు తప్పక మెచ్చుకొనును. తరువాత మనలను ఘనముగ సన్మానించి పంపించును."

తండ్రీ కుమారులు రాజు సమీపమునకు వెళ్ళినారు. బాలుడు ఆశువుగా రాజును ఇంద్రుడు చంద్రుడని స్తుతించినాడు. రాజు ఏ మాత్రము విననట్లు లేదు. బలవంతుడైన మరొక రాజుతో కలహము సంభవించినందున పరమ వ్యాకులమునకు లోనయిఉండెను. కాబట్టి స్తోత్రములను వినవలెనను ఉత్సాహము, ఉబలాటము వానికి ఆ సమయమున ఎంతమాత్రము లేదు. ఆశతో వచ్చినవారిని నిరాశపుచ్చక సన్మానముచేసి పంపవలెనను కర్తవ్యస్మరణ అంతకన్నను లేదు.

తండ్రీ కుమారులు నిదురపట్టని రాత్రిని నగరములో గడపి వేకువజామున తమ గ్రామమునకు బయలుదేరినారు.

తూర్పున బాలభానుడు ఉదయించుచుండగా క్రింద పద్మానదిజలములు జలజల ప్రవహించుచుండగా చెట్లమీద పక్షులు కలకలారావము చేయుచుండగా బాలునకు మాత్రమే వదలిపోయినది-'నిద్రలేని దీర్ఘ రాత్రి' కారణమైన హృదయక్షోభ.

ఇల్లును వదలిపెట్టి నవద్వీపమును చేరినాడు బాలుడు. ఆ రోజులలో నవద్వీపము ఒక గొప్ప విద్యాకేంద్రముగా విరాజిల్లుచుండినది. నవ్యన్యాయశాస్త్రమునకు ముఖ్యముగా పేరు గడించి ఉండినది. నవద్వీపమునుండి పండితుడు వచ్చుచున్నాడని చెప్పినచాలును - తక్కిన ప్రాంతములందున్న పండితులకు భయము కలిగించుటకు! అక్కడ హరిరామ తర్కవాగీశుడను సుప్రసిద్ధ నవ్యన్యాయ పండితుని ఆశ్రయించినాడు బాలుడు.

చైతన్య మహాప్రభువు ఆగమనముతో ఉప్పొంగిన భక్తిప్రవాహము వంగదేశమును ప్లావితము చేయుచున్నరోజులవి. ఆ ప్రవాహములో బాలుడున్ను తలమునకలైనాడు.

కృష్ణభక్తి పరవశుడగుచుండినను బాలుడు కొన్ని ఏండ్లలో నవ్యన్యాయశాస్త్రమునందు అపారమైన పాండిత్యమును గడించిన యువకుడైనాడు. ఎక్కడ చూచినను భక్త్యావేశము పొంగులు వారుటను గమనించి మనస్సున ఇట్లనుకొనినాడు. "ఈ ఆవేశము ఎన్నాళ్ళు ఉండును? ఆవేశము చల్లారిపోయిన తరువాత చైతన్య సంప్రదాయము నిలుచుటకు ఆధారమేది? కాబట్టి నేను దీనికి తాత్త్వికమైన ఒక ఆధారమును నిర్మించెదను.'

భక్తి సంప్రదాయములకు జీవుడు, జగత్తు, ఈశ్వరుడు అను పారమార్థిక భేదమును అంగీకరించవలసియున్నది. కాని భగవాన్ ఆదిశంకరాచార్యుల అద్వైత సిద్ధాంతమో శ్రుతియుక్తి అనుభవ బలములతో హిమవత్పర్వతమువలె అప్రకంప్యమై ఉండుటను యువకుడున్ను గుర్తించినాడు.

ఉపాయమును ఆలోచించి మనస్సున ఈనిర్ణయమునకు వచ్చినాడు. "బౌద్ధులను ఓడించి అర్ష మతమును పునరుద్ధరించుటకు కుమరిల భట్టు సంకల్పించినవాడై, బౌద్ధగురువుల దగ్గరనే శిష్యుడుగాచేరి వారిశాస్త్రముల లోతుపాతులను తెలిసికొనివచ్చి చివరకు తన లక్ష్యమును సాధించినట్లుగా; నేనున్ను అద్వైతగురువులను చేరి శిష్యునిగా నటించి వారిశాస్త్రముల లోతుపాతులను తెలిసికొనివచ్చి, ఆ తరువాత అద్వైతమును ఛిన్నాభిన్నము చేసెదను." ఈ సంకల్పముతో వారణాసినిచేరి అక్కడ రామతీర్థ అను సన్న్యాసిని ఆశ్రయించినాడు.

రామతీర్థుని ప్రభావమువలన నటనాశిష్యుడు కొన్నాళ్ళకే నిజమైన శిష్యుడైపోయినాడు. "ఉత్తమోత్తమ భక్తికి లక్షణము అభేదము. భేదముకాదు. భక్తికి పూర్ణవికాసము కలుగనంతవరకే జీవుడు వేరు, జగత్తు వేరు; ఈశ్వ

రుడు వేఱు – అను భేదము స్ఫురించుచుండును. కాని వేదముల పరమతాత్పర్యము జీవ బ్రహ్మైక్యమే'' – అను నిశ్చయమునకు వచ్చుటకు యువకునకు చాలరోజులు పట్టలేదు.

శ్రద్ధాభక్తి పురస్సరముగా శుశ్రూష చేయుచు గురుముఖతః తెలిసికొనవలసిన శాస్త్రవిషయములన్నియు తెలిసికొనిఅయినది. ఆ తరువాత ఒకరోజు రామతీర్థను యువకుడు ప్రార్థించినాడు—'సన్న్యాస దీక్షను అనుగ్రహించవలసినది' గా.

రామతీర్థ శిష్యుని చూచినాడు. ఆ చూపులలో తనతల్లిచూపుల వాత్సల్యముకన్నను ఎన్నియోరెట్లు అధికమైన వాత్సల్యము ఉన్నదను అనుభూతి శిష్యునికి కలిగినది. కొన్ని క్షణములతరువాత గురువు ఇట్లనినాడు ''మధుసూదనా, నిన్ను నాఅంతటివానిని చేసితిని. ఇప్పుడు నీవు నాకు సమానుడవైతివి. ఏ విధముగా ఇక నేను నీకు సన్న్యాసదీక్ష ఇవ్వగలను? ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడే నీవు అడిగి ఉండవలసినది. సరి అది అట్లుండనీ. నీకు దీక్ష ఇవ్వగల గురువు ఈ కాశిలో లేకపోలేదు. విశ్వేశ్వర సరస్వతి ఉన్నారు. ఆయనను పోయి వేడుకొనుము. ఆ స్వామి నీకు దీక్ష ఇవ్వగలరు.''

విశ్వేశ్వర సరస్వతి అనుగ్రహముతో మధుసూదనుడు మధుసూదనసరస్వతి అను సన్న్యాసి అయినాడు.

ఆ కాలములోనే ద్వైత సంప్రదాయమునకు చెందిన వ్యాసతీర్థ అను మహామేధావి 'న్యాయామృతము' అను గ్రంథమును రచించినాడు. నవ్యన్యాయమునందు మహాపండితుడైన ఆయన తన అద్భుతవాదకౌశలముతో ఆ గ్రంథమునందు, అద్వైతసిద్ధాంతము అహైతుకము, అసంగతము, అయథార్థము అని తీర్మానించినాడు.

శంకరభగవత్పాదుల భాష్యములందు అచంచలమైన విశ్వాసము అద్వైతులకున్నది గనుక పదివేల న్యాయామృతములు పైన బడినను ఏమియు కాదు. కాని సిద్ధాంతములపై వచ్చు ఆక్షేపణలకు తగినసమాధానము చెప్పవలసిన బాధ్యత (అందరు స్వీకరించవలసిన అవసరము లేకపోయినను) కొందరైనను స్వీకరించవలసియున్నది.

'న్యాయామృతము' నకు తగిన సమాధానము చెప్పవలసిన బాధ్యతను మధుసూదన సరస్వతి స్వీకరించినాడు. దైవఘటన ఎంత చిత్రము! అద్వైతమును ఛిన్నాభిన్నముచేయ సంకల్పించిన నవద్వీపయువకుడే వారణాసిలో మధుసూదన సరస్వతిగా పరిణతిపొంది అద్వైతమునకు ఒక కోటను—పరపక్షులు సమీపించుటకైనను అశక్యమైనదానిని—నిర్మింప సంకల్పించినాడు. ఆ సంకల్పమునుండియే 'అద్వైతసిద్ధి' అను మహాగ్రంథము ఆవిర్భవించినది. అద్వైత సిద్ధాంతములో మంచి పాండిత్యము సంపాదించుకొనవలెనను అభిలాష గలవారందరకు అవశ్యము పఠనీయమై ఈ అద్వైతసిద్ధి ఈనాటికీ విరాజిల్లుచున్నది.

వ్యాసతీర్థుల న్యాయామృతమునకు సమాధానముగా మధుసూదన సరస్వతి అద్వైతసిద్ధిని రచించినాడు. అది సరియే! కాని గీతకు వ్యాఖ్యానము చేయవలసిన అవసరమేమున్నది? ఆచార్యశంకరులు ఈవరకే గీతకు అత్యుత్తమమైన వ్యాఖ్యానము చేసియున్నారుకదా! అది చాలదా? అని ఒక సందేహము. నిజమే. ఆచార్యశంకరులను మించి గీతకు వ్యాఖ్యానము చేయు సామర్థ్యము ఇంకెవరికున్నది! కాని

సన్న్యాసగురువైన విశ్వేశ్వర సరస్వతి ఆజ్ఞను శిరసావహించి మధుసూదన సరస్వతి గీతకు 'గూఢార్థదీపిక' అను భాష్యమును రచించినాడు.

'ఓం నమః పరమహంసాస్వాదిత చరణ కమల చిన్మకరంధాయ భక్తజనమానస నివాసాయ శ్రీరామచంద్రాయ'- అని దైవమునకు నమస్కరించి గీతా వ్యాఖ్యానమునకు పూనుకొనినాడు.

'భగవత్పాద భాష్యమాలోచ్యాతి ప్రయత్నతః
ప్రాయః ప్రత్యక్షరం కుర్వే గీతాగూఢార్థదీపికాం'

భగవత్పాదుల భాష్యమును అతి ప్రయత్నముతో ఆలోచించియే గీతలోని ప్రతి పదమునకు గూఢార్థదీపిక అను వ్యాఖ్యానమును చేయబోవుచున్నాను - అని మొదటి శ్లోకములో చెప్పియుండుట గమనించదగినది.

కృష్ణభక్తి పరవశుడుగా కదా మధుసూదనుడు నవద్వీపములో ఉండినది! అద్వైతి అయిన తరువాత ఆ భక్తి ఏమయినది? ఏమయినదో మధుసూదన సరస్వతినే అడిగెదము. ఆయన ఇట్లు చెప్పుచున్నాడు

ధ్యానాభ్యాస వశీకృతేన మనసా తన్నిర్గుణం నిష్క్రియం
జ్యోతిఃకించన యోగినో యదిపరంపశ్యంతి పశ్యంతు తే
అస్మాకం తు తదేవలోచనచమత్కారాయ భూయాచ్చిరం
కాళిందీ పులినోదరే కిమపి యన్నీలం మహోధావతి.

ధ్యానాభ్యాసముచే కలిగిన అతినిర్మలమైన మనస్సుతో యోగులు నిర్గుణము నిష్క్రియము అయిన పరమజ్యోతిని దర్శించిన దర్శింతురుగాక! మాకు మాత్రము ఎల్లప్పుడు నయనానందముగా కాళిందీ నదీతీరములో పరుగిడుచున్న ఆ నల్లనిజ్యోతియే దర్శన మిచ్చుచుండునుగాక!

వంశీ విభూషితకరాన్నవ నీరదాభాత్
పీతాంబరాదరుణ బింబ ఫలాధరోష్ఠాత్
పూర్ణేందు సుందరముఖాదరవిందనేత్రాత్
కృష్ణాత్పరం కిమపి తత్త్వమహం న జానే

పిల్లనగ్రోవి చేత బట్టుకొనియున్నవాడును, నీలమేఘశ్యాములుడును, పీతాంబరుడును, అరుణకాంతులు వెదజల్లుచున్న అధరములు గలవాడును, పూర్ణచంద్రునివలె సుందరమైన వదనముకలవాడును, అరవిందాక్షుడును అగు కృష్ణునకు మించిన తత్త్వము నాకేమియు తెలియదు.

అనంతశాస్త్రం బహువేదితవ్యమల్పశ్చ కాలో బహవశ్చ విఘ్నాః
యత్సారభూతం తదుపాసితవ్యం హంసో యథా క్షీరమివాంబుమిశ్రం॥

తెలుసుకోవలసిన శాస్త్రవిషయాలకు ఒక లెక్క ఒక పరిమితి అనేది లేదు. జీవిత కాలమా అల్పము. అల్పములో ఎన్నియో అంతరాయములు. కాబట్టి నీళ్ళపాలనుండి పాలనుమాత్రమే గ్రహించు హంసవలె బుద్ధిమంతుడు శ్రేష్ఠతమమైన గ్రంథములనుమాత్రమే పఠించవలెను.

—ఉత్తరగీత.

శ్రీ రామకృష్ణుడు—వాత్సల్యభావము

దాములూరిసత్యనారాయణ

జటాధారియను నాతడు దేశసంచారియైన సాధువు. ఇతడు శ్రీరామభక్తుడు. ఈ భక్తాగ్రణి చిరకాలము శ్రీరామదేవుని తన ధ్యాన పూజాదికములచే సంతుష్టుని జేసి, ఆయన దర్శనభాగ్యమును బడయగలిగెను. జటాధారి కోరినవిధము న, శ్రీరామచంద్రు డతనికి బాలుని రూపమున ప్రత్యక్షమగుచుండెను. బాలరాముడే జటాధారికి సర్వస్వము.

జటాధారి బాలరాముని తనతో భుజింపజేసెడివాడు. అతనితో ఆడుకొనెడివాడు అతనికి సకల పరిచర్యలను చేసెడివాడు. రాత్రులందు నిద్రించునప్పుడు బాలుని తనప్రక్కలో పండుకొన బెట్టుకొనెడివాడు. తన యారాధ్యదేవుని సమక్షమున జటాధారి సర్వమును మరచిపోయెడివాడు.

తనకుకలిగిన ఈ భగవత్సాక్షాత్కారమును గురించి, జటాధారి ఎన్నడును, ఎవరితోడను చెప్పలేదు. కాని, ఈ రహస్యము పరమహంస వారికి తెలియకుండ ఉండునా!

జటాధారిని గురించి, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసవారు శిష్యులతో ఇట్లు చెప్పెడివారు: ''బాబాజీ, రామలాలు (బాలరాముడు) నకు యావజ్జీవ భక్తుడు. తానెక్కడకు వెళ్ళినను బాలుని వెంటదీసికొని వెళ్లెడివాడు. భిక్షావృత్తిచే గడించిన పదార్థములను వండి బాలరామునికి పెట్టెడివాడు. ఒక్కొక్కప్పు డేదియో తెచ్చియిమ్మని బాలరాముడు మారాముచేసెడివాడు. అల్లరిపిల్లవానివలె గోలచేసెడివాడు. అహోరాత్రములు జటాధారి ఆ విగ్రహమునకు సేవ చేయుచు నిత్యానందస్థితిని అందెడివాడు. బాలరాముని చేష్టలను నేనుచూచితిని. వానిని కనిపెట్టుటకై రోజంతయు బాబాజీ యొద్దనే గడపెడివాడను. ఈ విధముగా దినములు గడచినవి.

''బాలరామునకు, నాకు మిక్కిలి స్నేహమయ్యెను. జటాధారియొద్ద నేనున్నంతసేపు బాలరాముడు ఉల్లాసముగా ఉండెడివాడు. నేనచటనుండి లేచిన తక్షణమే, బాలుడు నా వెంటబడి నాగదికి వచ్చెడివాడు. ఇక వాదములతో వాని ఎదుట మనమాగలేము. మొదట నేనిది 'భ్రమ' యేమోననుకొంటిని; తన సేవకొఱకై యావజ్జీవమును అర్పించిన జటాధారిని విడచి, క్రొత్తవాడనగు నా యొద్దనే యుండిపోవుటకు బాలరాముడెట్లిచ్చగించును? ఒకటి రెండు పర్యాయములు, నేను మోసపోవుచుంటినేమోనని తర్కించుకొంటిని. కాని, ప్రతిరోజును అట్లే జరుగుచుండెను. మిమ్ముల నెంత స్పష్టముగా చూచుచున్నానో, బాలరామునికూడ అట్లే జూచితిని.

''ఒక సమయమునందు నా ఎదుట ఒయ్యారముగా నృత్యము చేసెడివాడు. మరియొకప్పుడు నా వీపుమీదవచ్చి పడెడివాడు; ఎత్తుకొనమని నన్ను బలవంతము చేసెడివాడు. అప్పుడప్పుడు బాలుని నా యొడిలో కూర్చుండబెట్టుకొనెడివాడను. కాని వాడుండెడివాడుకాడు. ఆ ఎండలో పొలములమీద పోయెడివాడు, ముండ్లపొదల నుంచి పుష్పములు గోసెడివాడు, లేదా గంగానదిలో మునుకలు బెట్టెడివాడు. ఎండలో పరుగెత్తకుమయ్యా నీపదములు బొబ్బలెక్కును; నీళ్ళలో అంతసేపు నానకుము. జలుబుచేసి జ్వరమువచ్చునని నే నెంత మందలించినను పెడచెవిని బెట్టెడివాడు. ఆ సుందర నయనములతో నా వంకచూచి, చిరునవ్వు నవ్వెడివాడు. కొంటెపిల్లవానివలె నన్ను పరిహాసము చేయుచు వెక్కిరించెడివాడు.

నే నప్పుడప్పుడు తాలిమి కోల్పోయి, ఇదిగో ఆగుము అల్లరిపిల్లడ, నిన్ను చిదుక కొట్టెదను చూడుము – అని యరచెడివాడను. వానిని దూరముగా లాగుకొనిపోయి, రకరక ములగు ఆటవస్తువులనిచ్చి గదిలో కూర్చొని ఆడుకొనుమనెడివాడను. కాని ఒక్కొక్క ప్పుడు, నేను వానితో పడలేక, వానిని బాదెడి వాడను. కన్నులనీరు నించుకొని, వణకెడు పెదవులతో బాలరాముడు నావంక చూచెడి వాడు. అయ్యో! వానినట్లు దండించినందులకు నే నెంత రెపరెపలాడి పోయితిననుకొంటిరి! నేను బాలుని యొడిలో గూర్చుండ బెట్టుకొని ఓదార్చెడివాడను. అవన్నియు వాస్తవముగా జరిగిన విషయములు.

''ఒకరోజున నేను స్నానార్థము బయలు దేరితిని. బాలరాముడుకూడ నా వెంట వత్తు ననెను. 'సరే' నని నేను వానిని తీసుక వెళ్ళితిని కాని, నీళ్ళలోనుంచి రాడాయెనే; నే నెంత మందలించినను వినడయ్యె. అప్పుడు నాకు కోపమువచ్చినది. వానిని నీళ్ళక్రింద అట్లే నొక్కిపట్టి, 'ఏదీ, ఇప్పుడాడుము నీ యిష్టము వచ్చినట్లు,' అని కసరితిని. పాపము! ఊపిరి యాడక బాలుడు గిజగిజ కొట్టుకొనెను. మరల నేను అనుతాపపడి వాని నెత్తుకొంటిని.

ఒకప్పుడు బాలుడేదియో తెచ్చియివ్వమని నన్ను కోరెను. నేను దానిని తేలేకపోయితిని. వానికదే కావలయునట! వానిని మరపించుటకు, చక్కగా ఊకతీయని యటుకులనిచ్చి తిను మంటిని. పాపము! నమలునప్పుడు ఆ సుకు మార బాలుని నాలుక గీసుకొనిపోయినది. నే నా దృశ్యమునుజూచి భరించలేక పోయితిని. నే నెంతయో ఏడ్చితిని. బాలుని నా యొడిలో కూర్చుండబెట్టుకొని, 'నాయనా, రామచంద్ర! మీ తల్లి కౌసల్యాదేవి అమితవాత్సల్యముతో నీకు వెన్నమీగడలు గుడువంబెట్టినది. నేనో అవివేకినై, నీకెట్టి కఠినపదార్థముల నిచ్చితి నయ్యా! యని విలపించితిని.''

పరమహంస వారీవిషయములను చెప్పుచు, తద్భావపరవశులై మిక్కిలి విలపించిరి. విను చున్నవారి హృదయములును కరగిపోయెను.

పరమహంసవారు మరియు ఇట్లు చెప్పిరి: ''బాబాజీ భోజనము తయారుచేసి యుంచెడి వాడు. కాని ఆ సమయమునకు బాలరాముడు అతనికగుపించెడివాడుకాడు. బాలునికై వెదకి, విసిగి వేసారి, బాబాజీ నాగదియొద్దకు వచ్చెడి వాడు. అప్పుడు బాలరాముడు నాతో ఆడు కొనుచుండును.

''బాబాజీ మనసులో నొచ్చుకొని ఇట్లనెడి వాడు: 'భోజనము సిద్ధముగానున్నది. నేను నీ కొరకై వెదకులాడుచుంటిని, నీవో, ఇచ్చట సుఖముగా ఆటలాడుకొనుచున్నావు! సరియే అది నైజమేనాయె. నీకు కనికరమనునది లేదు. నీ ఇచ్ఛవచ్చినట్లు చేయుదువు. కఠినుడవై, నిర్ద యుడవై, నీవు తలిదండ్రులను విడచి కాననముల కేగితివి. నీ వియోగమును సహింపజాలక నీతండ్రి గుండె బ్రద్దలై చనిపోవ ఆయన శవమును జూచుటకై నను రాకపోతివి'. ఈ విధముగా చీవాట్లుపెట్టుచు బాబాజీబాలుని భోజనమునకు తీసికొనివెళ్ళెడివాడు. బాలరాముడు నన్ను విడచిపోవుటకు ఇష్టపడెడివాడుకాడు. ఆ బాలుని వదలిపెట్టి యుండలేక బాబాజీకూడ నా యొద్ద చాలరోజులవరకుండెను.

''ఒకరోజున జటాధారి నాతో, ఏడ్చుచు ఇట్లనియెను: 'అత్యంత దయామయుడగు రామలాలు (బాలరాముడు) నా కోరిక నెర వేర్చినాడు. నేను కోరినరూపమున నాకు ప్రత్యక్షమయినాడు. కాని, బాలరాముడు నిన్ను వదలి రాడట! నీ యొద్దనే యుండునట!

కాని నేనిందులకు దుఃఖింపను. బాలుడు నీ యొద్దనేయుండి సుఖముగా ఆడుకొనుచున్నచో నాకు సంతోషము. వాడు సుఖముగా ఉన్న నా కంతియే చాలును. వానిని నీ యొద్దనే సుఖముగా ఉండనిమ్ము. బాలుని నీకు ఒప్పగించి, నాదారిన నేను పోవుచున్నాను.''

ఎంత చిత్రముగా, మధురముగా ఉన్నది! ఈ సంఘటన. అవును; శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసవారి జీవితకథలోని మధురతరమయిన సంఘటనములలో ఇదియొకటి.

అయిన, దీనివలన తెల్లమగునదేమి? భగవంతుడు భక్తజన సులభుడు. ఆయన మనకు అతి సమీపములో ఉన్నాడు; మనలను అత్యధికముగ ప్రేమించుచున్నాడు.

భగవంతుడు—మన కత్యంత సమీపమున ఉన్న—మనలను అధికముగా ప్రేమించుచున్న — భగవంతుని — మనమందరము ఏల చూడలేకున్నాము? నిజముగా భగవంతుని జూడవలయునను ఆవేదనయే మనకున్నచో మనము తప్పక ఆయనను చూడగలము! కాని అట్లు చేయుచున్నామా? మనకీ విషయమున ఓర్పు తక్కువ. ప్రాపంచిక విషయములకో, మన మెంతకాలమయినను వేచియుందుము. కాని మనము కోరగనే భగవంతుడు ప్రత్యక్షము కావలయునని మనయాశ. మన మెంత సేపటికిని ఐహిక విషయములలో చిక్కుకొని పోతిమి. మనకు భగవంతుడెట్లు కాన్పించును?

జటాధారి తన నైహిక వాంఛలను సుఖమును పరిత్యాగము చేసెను. అతని జీవితమున ఒకేయొక లక్ష్యమును పెట్టుకొనెను. అది భగవత్సాక్షాత్కారము. వాత్సల్య భావమున అతడు భగవంతుని ఆరాధించెను. అహో రాత్రములు, తదేకదీక్షతో అతడు చలించక ధ్యానపూజలతో భగవానుని సంతుష్టినిజేసి, ఆయన దర్శనమును పడయగలిగెను.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసవారు వాత్సల్యభావమున దేవదేవుని అరాధించినది చూడుడు. ఆ వాత్సల్యభావమున తానును మాతృత్వములో లీనమై, కౌసల్యాదేవియై, బాలరామునితో ఆడుకొనెను. పాడుకొనెను. భగవానుడైన శ్రీరామమూర్తియు వారి సమీపమున బాలుడై వర్తించెను. ఆ సన్న్యాసులుబెట్టిన యన్నమును తినుచు, వారుపెట్టిన చీవాట్లు వినుచు, కొట్టిన దెబ్బలు తినుచు, ఆ మాయామానుష విగ్రహుడు వారుచూపు మాతృప్రేమలో ఓలలాడెను.

శ్రీ రామకృష్ణుని వాత్సల్యభావ ప్రభావము చూచితిరా! బలరాముడు జటాధారిని వదలి రామకృష్ణునియొద్దనే యుండుటకు ఇచ్చగించెను. భగవంతుడే భక్తుని వెదకికొనుచు వచ్చినాడు.

శ్రీ రామకృష్ణులవారు భగవత్సాక్షాత్కారమును ఎట్లు పడయగలిగిరి? నిష్కాపట్యము, అఖండమైన యోర్పు, పరిత్యాగము–కావలసినవి. వీనితోడనే శ్రీ రామకృష్ణుడు తన తీవ్రసాధనలయందు జయము గాంచగలిగెను.

సూర్యాస్తమయ మగుచున్నప్పుడు, రాత్రి వచ్చినప్పుడు, తెల్లవారునప్పుడు, ఆయన ఎంత ఆవేదన పడెడివాడు! ఎంత విలపించెడివాడు! అప్పుడే తన జీవితమున ఒకరోజు గడచినదే. భగవంతుని కననైతినేయని. ఎంత తహతహ పడెడివాడు! భగవంతుని చూడజాలని జీవితము వృథాయని సాహసమునకు సహితము కడంగినాడు! అప్పుడే భగవతికాళి ఆయనకు సాక్షాత్కరించినది.

కావున, ఒక్కమాటలో చెప్పినయెడల, కావలసినది ఆవేదన! అప్పుడు భగవంతుని మనము వెదుక నక్కరలేక, భగవంతుడే మనలను వెదకికొనుచువచ్చును.

దేవారాధనా ఫలము

సి. వి. రాః

భగవంతుడు జగత్తులో చరాచరము లన్నిటియందును వ్యాపించిఉన్నాడు. రోగుల వ్యాధులను నివారించుటకు వైద్యశాలలో వైద్యులున్నరీతిగా భగవంతుడు జీవులకు కలుగు జననమరణమను వ్యాధిని నివారించుటకు హృదయంలో నివసించియున్నాడు.

అట్టి దైవము జగమంతటా వ్యాపించి యున్నప్పటికీ జ్ఞానుల హృదయములందును, దేవాలయములందును, స్పష్టముగా ప్రకాశించుచున్నాడు. జ్ఞానుల హృదయములందు నిర్గుణ మూర్తిగాను, దేవాలయములందు సగుణ మూర్తిగాను నిలిచియున్నాడు.

పాలలో వెన్న దాగియున్నను కంటికి కనుపించదు. ఆ పాలనే పెరుగుగామార్చి తరిచినప్పుడు వెన్నముద్దగా కనుపించుచున్నది. ఆ విధంగానే జగమంతటా వ్యాపించిన భగవంతుడు పవిత్ర దేవాలయములలో విగ్రహరూపంగా దర్శనమిస్తున్నాడు.

కాబట్టి పరిపూర్ణ ఆత్మజ్ఞానముతో నిండిన పుణ్యమూర్తులను దేవాలయములోని దేవతామూర్తులను ఆరాధించినవారికి దైవసాక్షాత్కారము లభించుననుటలో సందేహము లేదు.

భగవంతుడు సర్వవ్యాపి కాబట్టి ఏ చోటు నందైనను దైవారాధన చేయవచ్చునను భావము శ్రేష్టముకాదు. ఎందుకనగా పూర్వజన్మకర్మ వాసనలు నశింపనిదే భగవంతుడు సాక్షాత్కరింపడు. ఇతర స్థలములందు ఆరాధించినవారి కర్మవాసనలు వాడిపోవునేగాని సంపూర్ణముగా నశించిపోవు. నిర్మలజ్ఞానులైన మహాత్ములు నివసించు స్థలములందును దేవాలయములందును దైవారాధన చేయువారి కర్మవాసనలు మాడి, భస్మమైపోగలవు.

తీక్ష్ణమైన ఎండలో ఆరవేసిన వస్త్రము వేడిగా ఉండునేగాని భస్మంకాదు. అదే వస్త్రమును సూర్యకాంతపు అద్దము మూలముగా వచ్చు కాంతిలో ఉంచిన భస్మమగును. సూర్యరశ్మికి లేనిశక్తి సూర్యకాంతపు అద్దం మూలంగా ప్రసరించు రశ్మికి కలదు. కారణమేమన దూరములోనున్న సూర్యునియొక్క వేడిని సూర్యకాంతపురాయి ఆకర్షించి కేంద్రీకరించి ప్రసరించుచున్నది. ఆ విధంగానే సర్వత్రా వ్యాపించిన దైవశక్తిని జ్ఞానులు యోగులు, దేవాలయములందున్న విగ్రహములు ఆకర్షించి ప్రసరింపజేయుట సత్యదూరముకాదు. కాబట్టి అన్యస్థలములలో దేవుని ఆరాధించిన ఎండలోవేసిన వస్త్రము మాదిరి కర్మ నశింపదు. జ్ఞానుల సాన్నిధ్యములోను, దేవాలయములందును భగవంతుని ఆరాధించిన సూర్యకాంతముక్రింద ఉంచిన వస్త్రమువలె కర్మ నాశనమవుతుంది. కర్మ నాశనమైనవారికి దైవదర్శనం లభిస్తుంది. గనుక మఠములలోను దేవాలయములోను ఆరాధన చేయుట ముఖ్యమైనది.

దేవాలయములందున్న నిర్జీవప్రతిమలకు అట్టిశక్తి కలదా? యను సందేహము వలదు. ఆ విగ్రహములు దేవతలచేతను, మునులచేతను, నాయనారులను శైవభక్తులచేతను, ఆళ్వారులను వైష్ణవభక్తులచేతను, పీఠాధిపతులచేతను, మఠాధిపతులచేతను ప్రతిష్ఠింపబడినవి. అందువల్ల ఆరాధించువారియొక్క

కర్మపాశములను సడలించి కోరిన వరములిచ్చి దయచూపించు పరిపూర్ణశక్తి కలిగియున్నది.

గోవు శరీరమందంతటా పాలు నిండియున్నను పొదుగుమూలముగా పాలను పిండినట్లు విశ్వమంతటా నిండిన భగవంతుని కరుణారసమును పవిత్రదేవాలయములందున్న విగ్రహముల మూలముగాను, జ్ఞానధనులైన మహాత్ములమూలముగాను పొందవచ్చును.

పక్షి ఆకాశమందు విహరించుటకు రెండు రెక్కలు ఆధారమైనట్లు భగవదారాధనకు పుష్పములును ఉదకములును ముఖ్యములై యున్నవి. పుష్పములతో పూజించునప్పుడు భక్తుడు తన హృదయమనుపుష్పమునే దేవునకు అర్పించుచున్నాననియు, ఉదకమును సమర్పించునపుడు తనకున్న సమస్తగుణములను దేవుని పాదములకడ వదులుచున్నాననియు భావించుకొనవలయును. పుణ్యము చేసినవారికే అట్టి పుష్పోదకములు లభించుచున్నవి. అట్టి పుష్పోదకముల పూజను చూచియే భగవంతుడు మెచ్చి వరము లిచ్చుచున్నాడు.

సర్వత్రా వ్యాపించిన భగవంతుని పూజించుటకు తనయొద్దనే సులభంగాలభించు హృదయపుష్పమును గుణోదకమును ఉపకరణముగా భక్తుడు చేసుకొనవలెను. వానికి తోడుగా నిర్మలభక్తి, ఆచారము ఉండవలెను.

కరుణామయుడైన భగవంతుని భక్తిభావముతో యథావిధిగా పూజించినవారికిని, ఆరాధనావిధానము తెలియక క్రియామాత్రముగా పూజించిన భక్తిహీనులకును, తగినంత ఫలితము దొరుకుచునే యుండును.

సక్రమముగా పూజావిధానమును గుర్తెరిగిన శైవోపాసకుడగు మార్కండేయుడు యముని బారినుండి తప్పించుకొని చిరంజీవియైనాడు.

కైలాసపర్వతముపై బిల్వవృక్షముమీద గంతులువేయుచున్న ఒక వానరము పార్వతీ పరమేశ్వరుల శిరస్సులందు ఆ బిల్వపత్రములు బడునట్లు చేసినది. ఉద్దేశ్య రహితముగా, క్రియామాత్రముగా జేసిన ఆ పుణ్యమువల్ల ఆ వానరము ముచికుంద చక్రవర్తిగా బుట్టి ముల్లోకములను పరిపాలించినట్లు పురాణములు చెప్పుచున్నవి.

చెర్వుకు నాలుగు గట్టులలో
నాలుగు విధముల పాత్రలలో
నీటిని తెచ్చెడి స్త్రీలనిరి
అక్వా, వాటర్, పానీ, వారీ.

అంధులు నల్వురు, ఏనుగును
తాకుచు నాలుగు వైపులను
ఏనుగు రూపము నిట్లనిరీ
స్థంభం, పీపా, పాము, చేటా.

ఊసర వెల్లికి రంగులను
పాంథులు నల్వురు చూచుచును
చెప్పిరి యిట్లని గట్టిగను
ఎరుపూ, పసుపూ, ఊదా, నీలం.

శ్రీ గురుదేవులు యిట్లనిరీ
అన్ని పేరులు దేవునివే
అన్నిరూపులు దేవునివే
సగుణ నిర్గుణాతీతుడును.

—బి. యస్. ఆర్.

'ద ద ద'

పూర్వం ఒకప్పుడు దేవతలకు, మనుష్యులకు, అసురులకు ఉపదేశం పొందాలనే తలంపు కలిగింది. తమ తండ్రియైన ప్రజాపతి దగ్గరనే శిష్యులుగా చేరారు. శిష్యత్వానికి ప్రధానంగా ఉండవలసిన లక్షణం బ్రహ్మచర్యం కాబట్టి వారందరు బ్రహ్మచర్యాన్ని అవలంబించారు.

కొంతకాలం అయినతరువాత దేవతలు ప్రజాపతిని సమీపించి 'ప్రభో! మమ్ములను అనుశాసించి పంపించండి' అని ప్రార్థించారు. ప్రజాపతి వారికి ఉపదేశంగా 'ద' అనే అక్షరం మాత్రమే ఉచ్చరించి 'నేను చేసిన ఉపదేశం అర్థమైందా?' అన్నాడు

'బాగా అర్థమైంది ప్రభో! 'దమం అలవరచుకోనండి'' అని మాకు ఉపదేశించారు. మేము స్వభావతః విషయలోలురం కాబట్టి మీరు మాకావిధంగా ఉపదేశించారు' – అన్నారు దేవతలు. ఓం (అవును) అన్నాడు ప్రజాపతి.

ఆ తరువాత మనుష్యులు ఆయన్ను సమీపించి అనుశాసించమని ప్రార్థించారు. వారికి కూడ ఆయన 'ద' అనే అక్షరమే చెప్పి 'ఉపదేశం అర్థమైందా?' అని అడిగాడు.

'చక్కగా అర్థమైంది. ఇంతకన్న హితమైన ఉః దేశం ఇంకేముంటుంది! మేము స్వభావతః లోభగుణం కలవారం కాబట్టి మీరు మాకు ''దత్తం (దానం) చేయండి'' అని అనుశాసించారు.' అని బదులు చెప్పారు మనుష్యులు. ప్రజాపతి 'ఓం' (అవును) అన్నాడు

ఆ తరువాత అసురులుకూడ ఆయన్ను వేడుకొన్నారు ఉపదేశం చేయండని. వారికికూడ ఆయన 'ద' అనే అక్షరమే పలికి 'అర్థమైందా'– అని అడిగాడు.

మాకు బాగా అర్థమైంది. స్వభావతః మేము క్రూరులం, హింసాపరులం గనుక మీరు మాకు ''దయకలిగి ఉండుడు'' – అని బోధించారు.' అన్నారు అసురులు. ప్రజాపతి 'ఓం' (అవును) అన్నాడు.

'దమం అలవరచుకోనండి, దానం చేయండి, దయకలిగి ఉండండి' – అని ప్ర తి చేసిన అనుశాసనం ఈనాటికీ వినపడుచునేయున్నది. ఆకాశంలో మేఘం 'దదద' అని ఉఱుముచు ప్రజాపతి ఉపదేశాన్నే మనకు వినిపించుచున్నది.

విషయలోలుపత్వం, లుబ్ధత్వం, క్రూరత్వం కొద్దో గొప్పో మానవులందరిలోను ఉన్నవి గనుక అందరున్ను ప్రజాపతి శాసించినట్లు దమం అలవరచుకొనవలెను, దానం చేయవలెను, దయకలిగి ఉండవలెను.

ఈ ప్రజాపతి అనుశాసనానికి అనుగుణంగానే గీతలో శ్రీకృష్ణుడు, 'త్రివిధం నరకస్యేదం ద్వారం నాశనమాత్మనః కామఃక్రోధస్తథా లోభస్తస్మాదేతత్త్రయం త్యజేత్' – అన్నాడు.

ప్రజాపతి అనుశాసనం విధిముఖంగా ఉంది. కృష్ణునిది నిషేధముఖంగాఉంది. అంతే తేడా. ఈవిధి నిషేధరూపాలను జోడించిచూస్తే మనకేమి తెలుస్తుంది? తెలిసేది ఇది:

కామాన్ని దమంచే జయించవలెను
క్రోధాన్ని దయచే జయించవలెను
లోభాన్ని దానంచే జయించవలెను

లెక్కలేనన్ని దోషాలు మనలో ఉన్నవి గదా! కామ క్రోధ లోభాలను మూడింటిని మాత్రమే జయించితే తక్కినవానిమాటేమిటి? అన్న ప్రశ్నకు సమాధానం ఇది: తక్కిన అన్ని దోషాలకు పుట్టుకస్థానం ఈ మూడుదోషాలే. కాబట్టి ఈమూడు దోషాలను జయించగలిగితే తక్కిన అన్నిదోషాలను జయించినట్లే లెక్క.

గ్రంథ పరిచయము

కైవల్యసాధని :

గ్రంథకర్త: శ్రీ చిన్మయ రామదాసు, పేజీలు 100, వెల : రు. 1-50, ప్రతులకు : శ్రీ మళయాల సద్గురు పెద్దాశ్రమము, తాడేపల్లి పోస్టు, వయా కొడాలి, దివి తాలూకా, కృష్ణా జిల్లా.

ఇది చిన్న పుస్తకమైనను సారవంతమైన విషయములతో నిండియున్నది. 'భక్తులు, ముముక్షువులున్ను తప్పక కంఠస్థము చేయదగినది'-అని మొదటిపేజీలోనే తెలిపియున్నందువలన, ఇది వారికొఱకు ప్రత్యేకముగా వ్రాయబడినదని తెలియుచున్నది. స్మృతులనుండి ప్రసిద్ధమైన సంస్కృతశ్లోకములను గ్రహించి వాటికి ఇందు సరళమైన తెలుగులో తాత్పర్యము వ్రాయబడియున్నది.

హాస్యగాథా ద్విశతి :

రచయిత: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు, పేజీలు 44, వెల: రు. 3-0-0, ప్రతులకు: త్రివేణీ పబ్లిషర్స్: మచిలీపట్టణము-1.

ఇందులో 216 పద్యము లున్నవి. వచనమువలె సులభముగా అర్థమయే రీతిలోనే రచింపబడినవి. 'మృదువుగా హాయిగా శుచిస్మితము కలుగజేయుటే సత్యమగు హాస్యసృష్టియగును' అని రచయిత తన గ్రంథముయొక్క ప్రయోజనమును నాలుగవ పద్యమునందు సూచించియున్నారు. మచ్చునకు ఒక పద్యమును చూడుడు.

'చాల అన్యాయమండి మాస్టారుగారు!
నాకు లెక్కలమార్కు సున్నయగుటెట్లు ?'
'నేను చేయగల్గినదేమి గాని లేదు
ఇంతకన్న తక్కువమార్కు లీయరాదు !'

రత్నత్రయి రెండుభాగములు :

పేజీలు : 150+267, వెల: రు. 8-00+12-00.

ఈ రెండుభాగములందు ఆండాళ్ గానము చేసిన 'తిరుప్పావు' అను తమిళ గ్రంథము తెలుగులిపిలో ప్రతి పదార్థ వ్యాఖ్యానముతో సహా ముద్రింపబడినది.

రత్నయుగళి :

రచయిత : కె. టి. ఎల్. నరసింహాచార్యులు, పేజీలు 91. వెల : రు. 4-00.

నారద భక్తిసూత్రములకు 'భక్తివివేచన' అను లఘు వివరణము, పరాశర భట్టరుయొక్క 'శ్రీ గుణరత్నకోశము'నకు 'రత్నాలరవళి' అను గద్యకవితానువాదము ఇందు ముద్రింపబడినవి.

శ్రీ నరసింహతాండవము (హరికథ)

రచయిత : నల్లాన్ చక్రవర్తుల కృష్ణమాచార్య, పేజీలు 38, వెల : రు. 1-50.

పై మూడు పుస్తకముల ప్రతులకు : శ్రీ గోదాగ్రంథమాల, ముసునూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పరమార్థవాణి : (ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక)

సంవత్సరచందా : రు. 15-00. వివరములకు : ఆధ్యాత్మ ప్రచారకసంఘము, జయశ్రీ టాకీస్ రోడ్, రాజమండ్రి — 4.

సమీక్షార్థము పంపబడిన శ్రీ కృష్ణాష్టమి ప్రత్యేకసంచికలో శ్రీ కృష్ణస్తుతులు, సంభవామి యుగేయుగే, విజయతే గోపాల చూడామణిః, శ్రీ రాధామాధవము, గోవిందుడు, వాసుదేవపరాగతిః — అను వ్యాసములు మఱియు అక్కడక్కడ శ్లోకములు, గేయములు, సూక్తులును గలవు.

-సదాశివం.

బాలల శారదాదేవి

బి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు

శ్రీ రామకృష్ణు డిచ్చిన శిక్షణ

శ్రీ రామకృష్ణుడు కమార్పుకూరులో యున్నప్పుడు శారదకు భగవంతుని విషయాలే కాక అనేక సామాన్య విషయాలలోకూడా మంచి శిక్షణ యిచ్చాడు. "దీపాలు పెట్టేటప్పుడు లాంతరుగ్లాసులు బాగా తుడవాలి. వత్తులు సరిగా కత్తిరించాలి. కూరలు తరిగేటప్పుడు చెక్కు సన్నగా తీయాలి." అని చెప్పాడు. ఇంకా యిలా చెప్పాడు. "పడవలోగాని, బండిలోగాని ఎక్కేటప్పుడు ముందుగా యెక్కి సామాన్లు జాగ్రత్త పెట్టుకోవాలి. దిగేటప్పుడు అన్నీ దిగినవో లేదో చూచుకొని చివరకు దిగాలి. వస్తువులు యేవి వుండాల్సినచోట అవి పెట్టాలి. అలా పెట్టకపోతే యింట్లో యున్న యితరులకు యిబ్బంది కలుగుతుంది. అంతేకాక చీకట్లో కూడా వాటిని శ్రమలేకుండా తీయవచ్చు." శారద ఈ పనులన్నీ సరిగా చేస్తున్నదో లేదో అని కనిపెట్టుతూకూడా వుండేవాడు.

ఒకసారి ఒక బిచ్చగాడువచ్చి వాకిట్లో బిచ్చమడుగుతున్నాడు. శారదకు బీదలంటె ప్రేమ యెక్కువకదా! వాడి అరుపు వినబడగానే దోసెడు బియ్యముతెచ్చి వాడి జోలెలో వేసింది. ఆ వెయ్యటంలో రెండు గింజలు క్రిందపడ్డయి. రామకృష్ణుడు యిది గమనించాడు. ఆమె యింట్లోకి వస్తుండగా "నీవు యేం చేశావో తెలుసా?" అని అడిగాడు. ఆమెకు భయంవేసింది. అలాగే నిలబడిపోయింది. ఆయన మళ్లీ యిలా అన్నాడు "నీవు బిచ్చము వేస్తున్నప్పుడు నీ అజాగ్రత్తవల్ల రెండు గింజలు క్రిందపడ్డాయి. చిన్న విషయాలలో అజాగ్రత్తే పెద్ద విషయాలలోకి వస్తుంది. అది చివరకు దైవధ్యానందాకా వస్తుంది."

భూమిలో గింజలు పెడితే మొలకలు వస్తయ్యని మీకు తెలుసు. ఆ మొలకలేగా పెద్దవై చెట్లయ్యేది. మీరు ఇప్పుడు చిన్న పిల్లలు. రేపు పెరిగి పెద్దవా రయ్యేదికూడా మీరే కదా! అలాగే యిప్పుడు చిన్నగావుండి కనుపించని అజాగ్రత్తలే రేపు పెద్ద పెద్ద లోపాలై మార్చుకోటానికి వీలుకాకుండా నిలచిపోతాయి.

ఈ స్వల్పవిషయాలే మనిషి గొప్పను, కొద్దిని తెలియజేస్తాయని శారద పూర్తిగా గ్రహించింది.

ఏకులని వదలివేసిన మేకులగును.
మెదలకుండిన మొలకయె ముదిరిపోవు
తప్పు చిన్నది యైనను ముప్పు తెచ్చు
చిన్న పనులందె మానవు డెన్నబడును.

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు–600 021) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణ మఠము (మద్రాసు–600 004) నుండి ప్రచురింపబడినది.